

az emberiség és a civilizált kultúra nevében óhajtja megóvatni

a román rádiószolgálat előrelátása az esetleges elpusztítástól, vagy megrongálástól.

AZ ELLENŐRZŐ SZERVEK MEGVÉDIK A MENEKÜLTEKET A VISSZAELESEKTŐL

Az úzérkedés megfékezésére alakult kormány bizottság közli: Tekintettel a körülményekre, melyek Basarabia és Bucovina lakosságának nagyrészét megfosztották megélhetési lehetőségtől, felszólítjuk az összes olyan ellenőrző szerveket, amelyek az úzérkedés megfékezése érdekében tevékenykednek, hogy

kettőzött erőfeszítéssel igyekezzenek megvédeni ezt a szerencsétlen lakosságot

attól, hogy kapzsi kereskedők áldozatává váljanak. A becsület és emberségérte arra kötelez bennünket, hogy ne sajnáljunk semmilyen áldozatot fajtestvéreink megvédésére, akiket a sors a vándorlás, sőt éhség útjára vetett. Az ellenőrző szerveket, az úzérkedési hivatalokat és a nemzeti gárdák bajtársait felkérjük, hogy a legszigorúbb intézkedéseket fogamatosítsák a törvényes rendelkezések betartására ott, ahol erre szükség fog mutatkozni.

JELTÉKEZZENEK AZ ÉSZAKBUKOVINAI ÉS BASARABIAI GYÓGYSZERÉSEK

Az egészségügyi minisztérium felhívja a vidéki városokba költözött Basarabiából és Észak-Bukovinából menekült gyógyszerészeket, hogy haladéktalanul tudassák címüket a gyógyszerészek központi testületével, Bucuresti, Strada Alexandru Lahivari 33.

Cáfolják, hogy Csáky magyar külügyminiszter találkozott Ribbentroppal

Budapestről jelentik: A magyar külügyminisztérium hivatalosan megcáfolta azt a hírt, hogy Csáky István gróf magyar külügyminiszter szombaton négy óra hosszan át tárgyalta volna Bécsben Ribbentrop birodalmi külügyminiszterrel.

(Rador.)

Félmillió leies ékszerlopás tettesét tartóztatták le Nagyváradon

Nagyváradról jelentik: Néhány héttel ezelőtt paratlan vakmerőséggel elkövetett betörés történt a kolozsvári Memorandului-uca 2. szám alatti Péterffy-féle ékszerüzletben. Ismeretlen tettes a szomszédos pinchehelyiségen keresztül behatolt az ékszerüzletbe és onnan

félmillió lei értékű ékszert és javítás alatt álló órákat lopott el.

A vakmerő betörőt most Nagyváradon sikerült letartóztatnia a rendőrségnek, akinek tudomására jutott, hogy bizonyos fiatalemberek Nagyváradon ékszereket akarnak értékesíteni. Egy ízben a színház előtt vitt el az egyik komiszár útja s ott arra lett figyelmes, hogy Holitzer György és Klein László fiatalemberek egy harmadik jól öltözött fiatalemberrel vitatkoznak. Az utóbbi a másik kettőnek szemrehányást tett, hogy miért adtak el olyan olcsón egy órákat és egy ékköves gyűrűt. A komiszár odalépett és a háromtagú társaságot igazolásra szólította fel. Holitzer és Klein igazolták magukat, a harmadik fiatalember pedig egy Farkas Ferenc névre kiállított személyazonossági igazolványt vett elő. Mindharmadik előállították a rendőrségen, ahol kiderült, hogy a Farkas Ferenc névre kiállított személyazonossági igazolvány hamis s az előző nevet klórral tüntették el. Vallatára fogták a fiatalembert s kiderült, hogy eredeti neve Kupás Zsigmond s az átjavított személyazonossági igazolványt Holitzer szerezte neki. Kupás, aki nagybányai származású, jó családból való, érettségizett fiatalember, de lezüllött és betöréscsért már a multban is többször elítélték s rövidesen beismerte, hogy a Péterffy-féle kolozsvári ékszerüzletet ő fosztotta ki.

Az ékszereket Kis Móric, ismert kolozsvári orgazdnál helyezte biztonságba, miután azonban az orgazda azokat nem tudta értékesíteni, Kupás több darabban Nagyváradra utazott. Összességében Holitzerrel és Kleinnel és azok löbb ékszerét el is adták. Az ellopott ékszerek egy részét Kis Móric lakásán a kályhacsőben, a többi pedig egy raktárhelyiség padlója alatt találták meg.

Olaszországba szállították Balbo tábornagy holttestét

Beszentelés a benghazii templomban

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentesei

Rómából jelentik: Olaszország hős fiát és a fasiszta forradalom nagy vezérének, valamint hősi halált halt bajtársainak holttestét kedden délelőtt szentelték be először Benghaziban. A gyászszertartás hatalmas gyászünnepség mellett folyt le. Graziani tábornagy jelenlétében, aki az utolsó tisztelgést adta meg Balbo Italonak. A szertartáson megjelent az özvegy, valamint a gyászoló családja, a polgári és katonai hatóságok vezetői és a párt képviselői. A holttestet ágyútalpon szállították a benghazii templomba. A koporsó előtt a karabinerik díszszáza-da haladt és előtte vezették az elhunyt gyönyörű fehér lovát. Az úttest két oldalán az anyaországbeli és az arab csapatok álltak sorfalat. A gyászszertartás megtartása után, bent a templomban Graziani tábornagy fasiszta módon köszöntötte a ravatalt. Ezután a koporsót a repülőterre vitték és innen Olaszországba szállították.

MUSOLLINI RÉSZVÉTTÁVIRATA

Mussolini miniszterelnök részvétlétáviratát intézett Italo Balbo özvegyéhez és a részvétlétávirat így hangzik: „A hús küzdelmes év bajtársaságot fejlesztett közöttünk. A kegyetlen sors

úgy akarta, hogy Italo Balbo elessen azon az úton, amely a győzelem felé vezet.”

GÖRING VEZÉRTÁBORNAGY A DUCEHOZ

Göring vezértábornagy Balbo Italo halála alkalmából a következő szövegű táviratot küldötte Mussolinéhoz:

„Kiváló barátomnak, Balbo Italonak hősi halála szívem mélyéig megrendített. Nem tudom elhinni, hogy ez a dinamikus személyiség, aki mindig felelősségteljes odaadással a legáldozatkészebb harcosra volt a fasiszta forradalomnak, az olasz légi haderő első tábornagya nincsen többé. Ez a kiváló jellem, ennek a kitünő férfiúnak emléke és példamutatása biztosítéka a győzelemünknek. Ebben a nagy tragédiában fogadja Duce, úgy magam, mint a német légi haderő legőszintűbb részvétlétáviratát. Göring.”

GRAZIANI A LEGALKALMASABB UTÓD.

Az olasz lapok vezető helyen foglalkoznak Graziani tábornoknak, az északafrikai haderő főparancsnokává történt kinevezésével. A lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a legalkalmasabb ember került Italo Balbo örökébe.

Amerika továbbra is nyitott kaput követel Kinában

Negyvenöt hajóval bővíti az Unio flottája.

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány köréből kijelentették, hogy bár a japán kormány a Monroe elvet kívánja Ázsiában érvényre juttatni, az USA a távolkeleten ragaszkodik a jelenlegi szerződésekhöz, mégpedig főleg két pontban:

1. Nyitott kaput kíván Kinában.
 2. Status quo fennmaradását a Csendes-óceánon.
- A Reuter-ügynökség jelenti: Pitman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke, a lapudósítók előtt olyan kijelentést tett, hogy az angol, francia és az Egyesült Államok hadiflottája elég erős lenne arra, hogy Hitler kancellár európai akcióját lokalizálja.

Az Egyesült Államok és Nagybritannia között katonai szövetség nem jöhet létre. De a flották együttműködésére vonatkozó meg-

egyeződés elegendő lenne. Az angol-francia flotta elég erős ahhoz, hogy az egyik óceánt ellenőrizze, míg az Egyesült Államok flottája a másik óceánon végezne ugyanezt a feladatot. Az Egyesült Államok hadiflottájának mozdulatait titokzatosság burkolja. Bár Leahy admirális olyan kijelentést tett, hogy véleménye szerint a flotta a Csendes-óceánról az Atlanti-óceán felé halad, azt hiszem — jelentette ki az admirális — hogy flottánkra az Atlanti-óceánon szükség lesz.

Az amerikai kormány 45 hadihajó építését határozta el félmilliárd dollár költséggel. Ennek az összegnek a felhasználásával 10 cirkálót, 20 torpedórombolót, 10 tengeralattjárót és egy repülőgépanyahajót építenek.

(Rador.)

A Vatikán lapja Románia Basarabiára vonatkozó történelmi jogáról

Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja első oldalán „A román és orosz Basarabia” címűe nagy cikket közöl. E cikkben néprajzi és statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy a VIII. századtól kezdve Basarabia már szervezete része volt Moldovának, amely később török fennhatóság, majd orosz gyarmatosító fennhatóság alá került. Azonban a 100 éves orosz uralom alatt is a lakosság 75 százaléka román volt, amit maguk az orosz statisztikák bizonyítanak.

1930-ban ukránok és oroszok igen csekély számban voltak a körülbelül két millió lelket kitevő román lakossággal szemben. Maga Moszkva elismeri — írja az újság —, hogy Észak-Bukovinában is csekély számban élnek oroszok. 1918-ban nem az államszerződések adták vissza Basarabiát Romániának, hanem a népszavazás, egyszóval az etnográfiai jelleg túlsúlya és az 1920-ban létrejött békeszerződések ezt csak megerősítették.

Megjavult a gazdasági helyzet Belgiumban és Hollandiában

Berlinből jelentik: A külföldi sajtó képviselőinek összejövetelén a birodalmi külügyminisztérium képviselője ismertette a megszállott területeken bekövetkezett helyzet javulásokat. Általában megállapítható, hogy a németek által megszállott területen a gazdasági fellendülés útján van,

a helyi hatóságok a német megszálló katonaság támogatása mellett működnek és a menekültek visszatérésének megkönnyítése mellett legfőbb feladatuknak tekintik a lakosság

élelmézésének és megfelelő elhelyezésének problémáját.

Hollandiában és Belgiumban már munkaalkalmakat is nyújtottak a kenyér és kereseti lehetőség nélkül maradt lakosságnak.

Rotterdamban, Liegeben és Anversben már az utcákat, parkokat és tereket hozzák rendbe, a megszállott területeken a kereskedelem is újjáéled abban az új szellemben, amely az eddigi angol gyámkodás alól felszabadult.

A La Manche csatorna két szigetét a németek elfoglalták

Megkezdődött az Anglia elleni offenzíva

A Bador hírszolgálati ügynökség jelentését

A német vezéri főhadiszállás jelenti: Június 30-án, illetve július 1-én a légi erő részei elfoglalták a La Manche csatornában lévő Guernsey és Jernsey angol szigeteket, majd ezt követően pedig a haditengerészet járőrei megszállták a szigeteket. Ennek a harci tevékenységnek során a német vadászpilóták lelőttek legi útközben két angol repülőgépet. A La Manche csatorna felett végzett felderítés során július 1-én megtámadtuk egy angol partórhajót és felgyújtottuk azt. Repülőink Észak-Skocia felett újabb sikertűlt felderítést végeztek. Harci repülőink július 1-ről 2-ra virradó éjszaka,

a Bristol csatornánál megtámadták a kikötői berendezéseket,

ahol robbantásokat és tüzeket idéztek elő. Az angol repülőgépek 2-ra virradó éjszaka újabb légitámadást intéztek Kelet- és Középméretország ellen és a támadás során Kiele is bombákat vetettek, de ezek csak csekély károkat okoztak és néhány polgári személy életét vesztette. Léghárító útegeink az ország más részében 5, míg Kiel bombázásánál másik 7 repülőgépet lőttek le. A harcok során 3 repülőgépet eltűnt. A június 30-án és a július 1-én lefolyt ellenséges repülőgépek száma a már jelentett 5-ről 23-ra emelkedett.

TIZENHÉT HALOTT SKÓCIA BOMBÁZÁSÁNÁL

Hivatalosan jelentik Londonból, hogy észak és nyugat Skóciában több német bombatámadás volt, amelyek

12 halott és 18 sebesült áldozata van.

Ugyancsak repülők bombázták a délnyugati angol kikötőket, azonban az anyagi kár egészen jelentéktelen, csupán négy személy sebesült meg könnyebben.

SVAJC FELETT REPÜLTÉK ANGOL GÉPEK

A DNB jelenti, hogy angol repülőgépek ismét elrepültek cvájci terület felett. Az angol gépek útirányát Konstanc és Haggenau felé pontosan követték.

Oriásbombákat dobtak Cardiff és Bristol kikötőkre

A Giornale d'Italia foglalkozik az Anglia ellen intézett sorozatos német légitámadásokkal. A lap azt írja, hogy a legnagyobb angol ipartelepek, repülőgépgyárak és kikötői berendezések ellen intézett német légi támadásokkal

az Anglia elleni nagy offenzíva tulajdonképpen már meg is kezdődött.

A német repülőgépek bombázták Cardiff és Bristol kikötők berendezéseit és ezekre 500, sőt

1000 kilogramos bombákat dobtak.

A német repülőgépek támadást intéztek York, Lincoln és Nottingham ipartelepei ellen, ezek Anglia legnagyobb autó- és tankgyárait foglalják magukba. Nemcsak a német repülőgépek — írja a Giornale d'Italia — hanem a gyorsjáratú naszádok is állandóan zavarják az angol tengerhajózási forgalmat. A döntő csata Anglia ellen ezekkel megindult és hivatal van, hogy megalkossa az új európai rend kialakulását.

Az angliai érsek pásztorlevele

Londonból jelentik: A centerburyi és a yorki érsek pásztorlevelét intézett Anglia püspökeihez, papjaihoz és a hívekhez:

— Akik hisznek Istenben — mondja a pásztorlevél — emeljék fel lelkiüket hozzá és minden délen 12 órakor külön is imádkozzanak hazánkért és a királyért. Imádkozzunk és bizzunk elszánt és áldozatkész katonáinkban, haláltmegvető bátorságú tengerészeinkben, légi haderőnk csapataiban, a szénbányák és ipari üzemek dolgozó munkásaiban. De mindenek fölött áll Anglia nagy nemzeti és erkölcsi erője. Az ellenség ezt jól tudja és az a célja, hogy ezt az erkölcsi erőt megtudja törni, — de nem lesz erő, amely ezt a morális egységet le tudja győzni.

Istenbe való hit a győzelemhez vezet — fejeződik be a pásztorlevél.

CHURCHILL CSAK CSÜTÖRTÖKÖN BESZÉL

Churchillnek az alsóházban keddre tervezett beszéde, amelyben a francia eseményekről akart beszámolni, elmaradt, valószínűleg csak csütörtökön szólal fel az angol miniszterelnök.

Háromezer méteres magasságban, óriási hóviharban folyt le a nyugati alpesi csata

Megtámadták az olasz repülők egy angol hajó-karavánt

Rómából jelentik: A Duce, mint az olasz hadsereg legfőbb parancsnoka, a piemonti herceghez, a nyugati olasz hadsereg parancsnokához a következő levelet intézte:

— Fenség! Visszatérve Rómába, abból a sorozatos látogatásból, amelyet Fenséged magas parancsnoksága alatt álló nyugati hadseregnek tettem és szerencsén volt ezeket a hadosztályokat a legkisebb egységeikig látnom, benső szükségét érzem a következők közlésére: Meg kell tudnia az olaszoknak és idegeneknek egyaránt, hogy a június 21., 22., 23. és 24-én történt a történelemben azt a nevet fogják viselni: „offenzíva a nyugati alpesi csatában”.

Kétszáz kilométeres arcvonalon 2-3000 méteres magasságban, borzalmas hóviharok közepette folyt le ezek a küzdelmek és elértek a Kis Szent Bernátot és a Rosát, a mely az alpesi Maginot-vonal nevét viselte és ahol az olasz gyalogság 8-32 kilométeres napi teljesítménnyel haladt előre dicsőségesen az ellenséggel szemben, ott, ahol a franciák ágyúikkal felszerelve harlangokba sáncolták el magukat és

létszámbeesetten álltak szembe a fegyverszünet napjáig, sőt még a fegyverszünet után is néhány óráig, mert nem kaphattak értesülést arról, hogy mi

Mussolini távirata az olasz légügyi államtitkárhoz

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök, mint az olasz haderők legfőbb parancsnoka, Priccollo légügyi államtitkár a légi haderők főparancsnokának a következő táviratot intézte:

Az egész olasz nép jogos büszkeséggel tekint fel pilótáinkra és a légi haderő minden egyes katonájára, akik háborúba lépésük első

Elénk légi harc a Földközi-tenger partvidékein

A Stefani ügynökség közli az olasz főhadiszállás legújabb hivatalos jelentését, amely így szól: A kireneukai határ mentén repülőgépeink kisebb és nagyobb bombákkal támadást hajtottak végre ellenséges páncélos kocsik és csapatgyülekező helyek ellen. Az itteni repülőteret megromoltunk és több épületet felgyújtottunk.

Erről a támadásról két repülőgépünk nem tért vissza kiindulási helyére. Légi erőnk egyik raja a Földközi-tenger középső részén meglepett és bombázott egy ellenséges hajókaravánt. Barbara körül ellenséges gyülekező helyeket bombáztunk. Ellenséges repülőgépek megismételték Massaua bombázását. Itt egy ellenséges repülőgépet léghárítóink eltaláltak. Ellenséges repülőgépek Amasta felett bombázásokat hajtottak végre, de a támadást vadászpilóták meghiúsították és a támadókat menekülésre kényszerítették. Itt egy ellenséges repülőgépet lelőttünk. Az ellenséges repülők más olasz repülőterek ellen is intéztek támadásokat. A polgári lakosok közül is hárman megsebesültek.

AZ OLASZ KIRÁLYI PÁR A SEBESÜLTEKNÉL

Hétfőn több kórházat látogatott végig az olasz császár és királynő, aki minden sebesülttel

MEGSZAKADT A KAPCSOLAT ANGLIA ÉS A LA MANCHE SZIGETEI KÖZÖTT

Anglia és a normand szigetek között a távbeszélő, távirati, levél- és csomagforgalmat bizonytalan időre felfüggesztették.

Anglia nem járul hozzá Sziria megszállásához

Az angol kormány, mint a Reuter-iroda jelenti, hivatalos közleményt adott ki, amely szerint Anglia nem járul hozzá, hogy Szíriát idegen hatalom megszállhassa és azt bázisul használhassa fel a középleleti akció számára.

DE GAULLE TABORNOK FŐPARANCNOKOT NEVEZETT KI

A Reuter jelenti: De Gaulle tábornok, a francia nemzeti tanács ideiglenes elnöke, De Muzuille tengernagyot kinevezte a francia hadiflotta parancsnokrául. Ideiglenes jelleggel ugyan csak őt nevezte ki a francia nemzeti légihaderő parancsnokává.

történik mögöttük, Franciaországban. Meg kell tudnia minden olasznak és idegennek, hogy

a szemben álló franciák elesedálkoztak a mi derék olasz gyalogságunknak halált megvető bátorságán,

lendületén és ellenállhatatlan harcokészégén, ugyanakkor tüzsergünk és műszaki csapataink kiválóságán. Tudja meg igenis minden olasz és minden nem olasz, hogy

ez a harc hihetetlenül nehéz és véres volt. Ezer és ezer ember, a mi olasz vérünk tanui arra, akik megmenekültek, hogy mennyien áldozták fel életüket a harc mezején a haza szent ügyének szolgálatában, akiknek neveit természetesen legelőször is meg kell tisztáznunk. Nem lehet egyetlen fajtában sem olyan egyénet találni, akik sebesülteként a legfájdalmasabb testi kínokat, minden zokszó nélkül az olasz fajnak odaadásával és hősiességével viselték volna. Meg kell tudnia minden olasznak és annak is, aki nem olasz, hogy a hűz esztendő fasizmus nevelte fiatal nemzedék szíve paratlan lelkesedéssel izzik hazájáért és mintaszerűen kidolgozott izmai szintén ugyanazért a cért feszülnek.

MUSSOLINI

hűz napján a légi küzdelmekben megmutatták, hogy méltók nagy elődjükhöz, Francesco Balatahoz. Mussolini.

A Stefani ügynökség tájékoztatásként megjegyzi, hogy Francesco Balata a világháború legnagyobb olasz repülője volt, aki hősiességével működése során 34 ellenséges repülőgépet lőtt le.

elbeszélgetett, buzdító szavakat mondott a hős katonáknak és ajándékokat osztogatott ki számukra. Ugyancsak hétfőn kezdte meg hivatalos kórházlátogatásait az olasz trónörökös felesége, a piemonti hercegné is.

OLASZ POLGÁRI SZEMÉLYEK HALALA ÉS SEBESÜLÉSE

Rómából jelentik: Az olasz kormány kiadta azoknak a polgári személyek köréből történt veszteségeknek hivatalos listáját, amely az 1940 június 11.—június 30. közötti áldozatok számáról számol be. E statisztika szerint 91 polgári személy halt meg, ezek közül 77 bombatámadás következtében, négyet a légvédelmi ágyúk tüzelése következtében, nyolc a tengeri haderő és kettő az ellenséges tüzserg támadása következtében. E halottakon kívül a polgári személyek közül 392 ember sebesült meg. Résztvétel nélkül 339 ellenséges bombától, 23 saját légvédelem, 29 a tengeri erők és 1 az ellenséges tüzserg támadása következtében.

(Rador.)

A tragikus végű Balbo Italo tábornagy érdekes pályafutása

Az egykori ferrarai rajongó diák megszervezte az olasz repülést

Italo Balbo marsall az olasz nép egyik legmegbecsültebb fia volt. Sűrű növéssű fekete szakállas arca, mindig mosolygó szemek, zömök és izmos alakja állandóan szerepelt a lapok hasábjain és a filmhíradó szalagján, Ferrara vidékén pedig népdalok születtek tetteiről. Ott érte a vég, ahol mindig elemében volt: a levegőben és a felett a föld felett, a melyet talán a legjobban szeretett: Afrikában.

A VILÁGHABORÚ ACOLESŐSÉGEN.
Italo Balbo abban az évben született, amikor Crispi miniszterelnöknek az abessziniai véres kudarc következtében mennie kellett és Rudini alakította meg kormányát. 1896-ban, Ferrarában látott napvilágot. Szülei tehetséges emberek voltak, akik nevelését szeretettel irányították. A fiatal Balbo jó tanuló volt, főlegképpen, eleven eszű, de tele diákos rajongással a forradalmi eszmék iránt. Mussolini akkoriban már, ha szülők köreiben is, de ismert „haladója” volt a szocialista eszméknek és lehet, hogy Balbo első ismeretségét a későbbi vezérrel nem a személyes találkozás, hanem inkább a Duce akkori irodalmi tevékenysége teremtette meg. Balbo az iskolai padjaiból, mint rajongó 18 éves önkéntes egyenesen a világháború lövészárkába került. A Piave volt hadi sikerei igazai sarja. Ezekben a forró csatákban a fiatal Balbo már

mint többszörösen kitüntetett főhadnagy vezette rohamra századaikat.

Két ezüst és egy bronz vitézségi érem díszítette mellét, amikor az Orlandó-kormány abban a szerencsében részesült, hogy Olaszországot végső diadalra vezethette.

MUSSOLINI HIVE

A romagnai születésű Benito Mussolini a háború utáni időkben már a milánói „Popolo d'Italia” főszerkesztője volt. A szerény kis szerkesztői épület volt ifjú mozgalmának: a fasizta eszmének fellegvára. Ide húzódott vissza mindig, amikor a szocialista és kommunista pártokkal, vagy, amint ön-életrajzában írja, a „szabadalmazott, hivatalos ostobasággal” kellett döntő csatákat megvívnia. Balbót úgy ismerte meg, hogy Gabriele d'Annunziohoz, a kinek a fiatal ferrarai rajongója volt, többször el-látogatott és kéziratait kért tőle lapja számára. Balbo akkoriban maga is megismerte az újságírás mesterségét és mi sem természetesebb, hogy megtalálta az utat a Ducehoz.

A „Popolo d'Italia” szerkesztőségében rohamosztagosok, futuristák és volt frontharcosok tanyáztak. Amikor veszély fenyegette őket, eltorlaszolták magukat és felváltva állottak őrt.

Az épület minden zuga tele volt bombákkal, fegyverekkel

és a munkatársak egy-egy cikk, vagy hír megírása közben előlévően gyakorolták magukat. Nyomorúságos életük azokkal a Lázár-fillickekkel tengették, amelyeket Arnaldo Mussolini, a Duce öccse és Manlio Morgagni, a lap egyik főmunkatársa össze tudtak kaparni. Italo Balbo elől járt a verekedésekben és első volt azok között is, akik fegyverrel, bombával, kézigránáttal a kezükben törtek sokszor utat a fiatal faszókat körülvevő nitti-isták és wilsonisták között. Az uccal harchozban többször megsebesült, de pillanatig sem tagított a Duce mellől, aki akkor már teljesen szakított a szélső baloldali eszmékkel, pedig Lenin úgy nyilatkozott róla, hogy az egyetlen ember lett volna, aki a forradalmat tökéletesen meg tudta volna csinálni Itáliában. Ugyanakkor Trotzkij a Moszkvában időző olasz kommunisztának kárórával kiáltotta oda: „Elvesztettétek az egyetlen jó kártyát, ami a kezetekben volt, az egyetlen embert, aki más Olaszországot tudott volna megteremteni.” Ezekben a forró napokban Italo Balbo egyre jobban megkedvelte magát a Duceval, aki csodálta és megbecsülte fiatal lendületét és azt az engedelmességet, amellyel a pártfegyver alá vetette magát.

A „MARCIA SU ROMA”

1921 október 16-án Mussolini elérkezettnek látta az időt, hogy szembenézzen a nagy nemzeti problémák végső megoldásával. Az értekezlet lefektette a követendő utat és kiosztotta a szerepeket. Balbo a milicék megszervezésében kapott feladatokat és ugyanakkor a Duce mellett vállalta a testőri szerepet is. Egy évre rá, október 27-én Italo Balbo, mint a négyes vezérbizottság tagjai Bianchival, de Bonoval és de Vecchivel Perugiában tartózkodott. Itt adta ki azt a kiáltványt, amely így kezdődött: „Ütött a döntő csata órája” és így végződött:

Tanúink hívjuk a mindenható Istent és ötszáz ezer hősi halottunk szellemét, hogy egyetlen lendület hajt bennünket, egyetlen akarat terel össze és egyetlen szenvedély hevít: hozzájárulni a haza üdvéhez és dicsőségéhez. Egész Olaszország fasiztái! Reszítsétek meg igazi római módra lelketeket, erőteteket! Győzni kell és győzni fogunk!”

A menetelés megindult Róma felé és Italo Balbo is a haladók élére állott.

A továbbiakról már a nagy nyilvánosság is állandóan értesült. A sikertől „Marcia su Roma” után, amikor Mussolini az uralkodó megbízása folytán az összhatalmat kezébe kapta, Italo Balbo légügyi államtitkár lett. A fiatal államtitkár ugyanis időközben szenvedélyes pilóta lett. Később légügyi

miniszterré nevezték ki és mint ilyen azt a megbízást kapta, hogy Italia légitolláját megszerveze. Munkáját kitünően látta el. Maga is letette a pilóta vizsgát és mint miniszter 1927-ben két géppel Kis-Ázsiába, majd Afrikába repült. 1928-ban egy repülőszázad élén Londonba látogatott el, ahol feltűnő szívélyességgel fogadták. 1929-ben egy 36 gépes raj élén végig látogatta a feketetengeri államokat és mindenütt csodálatot keltett az olasz repülés fejlettségének bizonyításával. Legnevezetesebb légi útja 1930–31-re esik, amikor Orbetelloból Rio de Janeiroba repült. Ez utja alkalmával 10350 kilométert tett meg anélkül, hogy az „azur flotta” dicsősége csorbát szenvedett volna. Hogy mennyire megbízott Mussolini az ő „repülő katonájában”, mi sem igazolja jobban, mint az a körülmény, hogy erre az utra kisebbik fiát, Brunót is elengedte. Ezt az utat Italo Balbo, aki légügyi minisztersége alatt sem tette le a tollat, egyik könyvében meg is írta. Amikor hazatért, Mussolini előterjesztésére az uralkodó a légi haderő marsalljává nevezte ki és talán ő volt Európa egyik eddigi legfiatalabb marsallja, mert ez a megtiszteltetés mindössze 34 éves korban érte.

Ismeretlen részletek Hány János, a híres obsitos életéből

Budapestről írják: Egy szekszárdi örökségi perrel számoltunk be nemrégiben, amelyben a jussukat kereső örökösök az úgynevezett Hány-szólót is perelték, amiről tudni vélték, hogy az Garay János híres obsitosának, a nevezetes Hány Jánosnak tulajdona volt annakidején.

A periratok nem okvetlen követik az irodalomtörténeti hűséget, ezért érdekesnek találjuk, ha most közöljük azt is,

ki volt Hány János a valóságban. Figyelemre méltó közléseket kaptunk erről Bodnár István író, volt szekszárdi lapszerkesztőtől, aki jó ismerője az egész Hány-kérdésnek, miután a múlt század végén élénken tevékenykedett a szekszárdi Garay-szobor ügyében s az ő szerkesztésében jelent meg akkoriban az emlékeztetés szép „Garay Album”, benne többek között Zichy Mihálynak a híres obsitosról készült rajzával.

— Hány uram — közli Bodnár István — csakugyan élt és szekszárdi gölöncsér, vagyis fazekas volt, még pedig, saját maga szerint, pártatlan az egész világon. Ő csinálta, mértékre, azokat a híres fazékkfedőket, amelyek vagy beleestek a fazekakba, vagy egy jó félarasszal nagyobbak voltak. Ezért szójárás még ma is Szekszárdon: „Paaszol, mint a Hány fedele”. Vállalkozott ő különben mindenre. Csinált még kályhát is. De, mikor reggel felrakta, estére összeomlott. Persze, futottak hozzá a megrémült emberek, de Hány bátyja így vigasztalta őket:

— Hát isz, semmi se tarthat örökké! Egyébként a környéken jól ismert lódító obsitos Simonornyárol cseppent Szekszárdra, a céhíratok szerint itt folytatta a gölöncsér mesterségét. A szülő azonban, amit az említett perirat

Hány-szólónek mond, bizony soha sem volt az övé,

— legfeljebb, hogy elhívták oda szüretelőnek. Hogy miért, azt is mindjárt elmondjuk. A szülő ugyanis Mehrwerth Ignác szekszárdi főjegyző volt, aki viszont kebelbarátja volt a nála jóval fiatalabb Garay Jánosnak; mint diákok Pécsent, majd Budapesten is együtt laktak s a barátság mindvégig fennmaradt. Mehrwerthtől került aztán ez a szülő veje. Adler N. János (s nem Lederer) kezére — s innen ered a Mehrwerth-család örökösödési póré. Mehrwerth volt továbbá az, aki sokat beszélt barátjának, Garay Jánosnak a mulatságos, nagyokat mondó obsitosról, — beszéltek neki róla Mehrwerth szülei is, amikor 1842-ben Garay Szekszárdon időzött.

Garay híressé vált verse az obsitosról a következő évben, 1843-ban jelent meg, de

Garay ekkor még nem ismerte Hány uramat, aki az „Obsitos”-ból hamarosan közismert lett.

Három év múlva, 1846-ban ismerkedtek meg, igaz ugyan, hogy ekkor is csak egyoldalúan. Ez az ismerkedés történt Mehrwerth Ignácnak abban a bizonyos szőlőjében, melyet az örökösödési perben már Hány-szólónek mondanak, Mehr-

LYBIA ELÉN
Mussolini bizonyára nagyon jól visszaemlékezett arra, hogy Balbo mint szervező annak idején mennyire megállotta helyét. Tág teret engedélyezett tehát számára akkor, amikor Lybia fő kormányzó-jává nevezette ki. Sokan azt mondták akkoriban, hogy a Duce félre akarta tenni az utóból a népszerűségben még vele is vetekedő embert, amikor Afrikába küldötte, de a most folyó háború igazolja, hogy a Vezér itt is nagyon jól számított. Lybia szintén hadsintérré változott és hogy most az olasz érdekeket kitünően megszervezett haderő és földjeihez ragaszkodó itáliai telepések védik, az Balbo érdeme. A gyarmatosítás művészetéből is letette a vizsgát.

Nem lenne tökéletes a kép, amelyet Balbóról rajzolunk kell, az alábbi jellemző epizód nélkül: a fő kormányzó, aki szenvedélyes sportember volt, egy reggel Tripolisz-környéki, megszokott lovaglására indult. A tengerparton haladt végig, bár az ég alja viharos volt és a hullámok sokszor magasan kiöntöttek az afrikai szárazföldre. Kisérője, aki mögötte haladt, egyszerre csak azt vette észre, hogy a fő kormányzó, a hatalmas terület élet-halál ura leugrik lováról, ledobja magáról könnyű kabátját és csizmáit lerántva a tengerbe veti magát. A messziségekben kis fehér pontocska vergődött a hullámok tetején. Egy arab gyermek volt, akit a hirtelen kicsapó és visszahúzó hullám magával sodort volna a pusztulásba, ha a kormányzó észre nem veszi és majdnem husz perccel át tartó küzdelem árán vissza nem hozta volna a szárazföldre.

Az a kis fehér burnuszos arab kölyök egy pontocska volt csupán a nagy kormányzóhoz és marsallhoz viszonyítva, de ember volt és Italo Balbo soha sem felejtette el azt, amivel embertársainak tartozott. A nyomorúság és a csillogó dicsőség idejében sem...

werthék rendezték a találkozót. Garayt meghívták a szüretre, aki el is jött, tudva, hogy Hány is ott lesz. Hányt pedig Garay kedvéért meghívták — szüretelőnek, ugyanis tudvalevően Hány bácsi mindenhez értett, így a szőlőmunkához is, amit egyébként inas korában tanult meg, hiszen abban az időben az innap az volt, ha az inasok kapálni mentek a májszterrel a szőlőbe.

A találkozás megrendezése azonban nem volt olyan egyszerű. Hány uram ugyanis a vers miatt nagyon nehezelt a költőre, még pedig azért, mert őt, a Hessen-Homburg huszárezred 1804-ben obsittal elbocsátott katonáját azzal gyanúsította meg, hogy lovon soha nem ült, tehát pocsetakerülő, gyalogos volt. Egyébként, hogy Hány uram milyen büszke volt az ő katonaviseltésére, ennek érdekes bizonyítékul Bodnár István megjegyzi, hogy a vármegyei levéltárban látta egy apellatáját, melyet 1819-ben írt a nagy „porció” miatt s annak mérséklését azon az alapon kéri, mert hát „a király kémmélni szokta az ő katonáját”.

Visszatérve a találkozóhoz, Mehrwerth fel-tette Garayt a nem éppen udvarias Hány János-tól s ezért, amikor a híres obsitos azt kérdezte tőle, „Hát az az úr ki legyen?”, Garayt mint Erdélyi János orvost mutatta be neki. Hány bácsi azonban sejtethet valamit, mert rámondult a vendégre:

— Ugyan, tegye le már az úr azt az ókulá-rét, hisz ugyis tudom, hogy indiszkrét!

A megületes jele volt ez abban az időben, mert jóval több foglalkozás nem volt, mint a — földosztó mérnökség!

Később azonban belemelegett Hány uram. Akkor mondotta el történetét a tiroli maseró-zásról: Olyan sűrű volt a köd a hegytetőkön, hogy egy lépést sem lehetett — előre menni. De a kapitány feltalálta magát, kirendelte a falu-beli asszonyokat és — szénvonóval elkaptartatta a — ködöt!

Egy pompás tréfáját Garay Antal, a költő testvére tartotta fenn az utókor számára: Nagyon fitymálta egy borbély ismerőse a derék vi-tézt, de ő reá rivallt: Hallgasson, hiszen még azt sem tudja, hogy Taliánországban hány borbély, van egy ezredben?

— Tiz... húsz... száz, — találgatta a bor-bély.

— Nyila! Egyse, mert a kapitány úr egyszerűen kivezényli a szá-zadot a — borotva malomhoz

s elkiáltja: Halb rechts! Sutyty, — egyet fordul a borotvamalom kereké. Halb links! Sutyty, még egyet fordul s — kész a borotválás!

Ezeket a jóízű dolgokat így később tudta meg Garay s örökre sajnálta, hogy az „Obsi-tos”-ból ezek kimaradtak.

Ennyi az igazság Hány János doigában — jegyzi meg végül informátorunk, Bodnár István — s élete történetével fölőlesleges fölülmúlni az ő fantáziáját; nagy ő a — régi fényében is!

A La Manche csatorna Anglia temetőjévé vált

„Megbukott a „splendid isolation.“ — A szigetország már nem bevehetetlen vár

Senki sem gondolta volna, hogy a német haderő a tornyosított akadályokat rövid idő alatt átgázolva, eljut annak a tengernek partjára, amely Nagybritanniának évszázadokon keresztül legerősebb védelme volt. A Szigetországot az óvilág földjétől elválasztó vizvonala, a La Manche-csatorna tette lehetővé, hogy Anglia földjét a történelem folyamán csak ritka esetekben érte támadás és hogy a „splendid isolation“, az előkelő elzárkózottság elve politikai és társadalmi tekintetben is érvényesíthetett. Az európai Nagybritannia „háza“ valóban a „vára“ is volt és amíg a repülőgépeket fel nem találták, még a legborúlátóbb brit sem számított arra a lehetőségre, hogy ellenséges haderő a lábát az angol parton megvetesse.

BLÉRIOT ÁTREPÜLI A CSATORNÁT

Az első meglepetés akkor érte az angol közvéleményt, amikor annakidején Blériot a-La Manche-csatornát átrepülte. Az újságok legtöbbje a következő vastagbétűs cím alatt közölte az eseményt: „Anglia nem sziget többé“. A második pedig akkor, amikor a mostani háború során a német repülőgépek többszáz kilométernyire fekvő támpontjaiktól elindulva, hatásos bombatámadást intéztek Scapa Flow ellen, ha a kitínőnek tartott légháruitó szervet mindent elkövettek annak megakadályozására. A harmadik és legnagyobb meglepetés azonban bizonyára május 21-én következett be, amikor a bevehetetlennek hitt belga-francia erőfőttési vonalak megsemmisítése után a Harmadik Birodalom közvetlen közelébe hatolt a Szigetországnak.

Mindössze néhány kilométer tehát a távolság, amely a támadót e pillanatban még a céltől elválasztja és ez időben, a repülés fejlődése folytán, csak néhány percet jelent.

Amikor az európai szárazföldi Boulogneban, Calaisban, Ostendében, vagy Hoek van Hollandban hajóra tilt és Angliába igyekezett, izeltőt kapott a kellemetlen tengerjárás hatásaiból. A La Manche ugyanis legtöbbször viharos, még akkor is az, ha a vihart csupán a felette átfúvó szél okozza. Napsütésben is olyan hullámvérse van, amely mellett a rendszerint kisebb tonnatartalmú személyszállító utasainak bőven van alkalmuk a „hajó-táncra“ és az ehhez tartozó következmények megismerésére. Nem esoda, hogy Folkestonban, Doverben, vagy Harwichben látható a legtöbb savanyú arcú és elkinzött tekintetű partraszálló utas valamennyi európai kikötő között.

A CSATORNA

Hatalmát, birtokait, vagyonát, szóval mindenét ennek a tengerszatornának köszönheti Anglia. Amikor a technikai fejlődés folytán a vízijárművek számára lassan egyre kisebb és kisebb akadályt jelentett a tenger, a védekezésre utalt, majd később a támadás gondolatával is megbarátkozott brit, hozzákezdett a hajóépítéshez. Előtte lebegett a Kolumbusok, Vasco de Gamák és a hollandusok példája és a védett anyaország csakhamar elsőrendű tengeri hatalommá nőtte ki magát. Ha volt valaha nemzetnek támasza, olyan, amelyet a természet nyújtott, Angliának a „The Channel“ valóban az volt, mert nemcsak vécte, hanem a világ legnagyobb hatalmává is emelte.

A La Manche: a Csatorna, angolul a The Channel az a szoros, amely Anglia délkeleti és Franciaország északnyugati partjai között fekszik. Bőve a francia Quessant-sziget és az angol Landseid-fok között 166 km. széles. Legkeskenyebb Dover és Calais között, mindössze 38,5 km. Hossza 560 km., legnagyobb szélessége a brit Eke-folyó torkolata és a francia Cancele kikötő között 240 km. Legnagyobb mélysége Alderney-szigetnél 174 méter, ami még nem óceánikus mélység.

Hogy mit jelent Anglia számára a német siker, azt talán a következőkben lehet a legjobban megvilágítani. 1875-ben társaság alakult abból a célból, hogy a La Manche alatt fíradólagúv tervét előkészítse. A gondolatnak Franciaországban igen sok, Angliában azonban annál kevesebb pártfogója akadt. A katonai szakértők és a konzervatív politikusok hevesen elleneztek a tervet s azt csak a nemzetköziségre hajló kereskedelem egyes angol reprezentánsai képviselték. Ezek számadatokkal igazolták, hogy az alagút rövid időben belül kifizetné magát és legalább is annyit jövedelmezne még az államnak, ha felépítenék. Mindez azonban hiábavalónak bizonyult. Nagybritannia politikai és gazdaságiak a közlekedés régebbi formáival és a katonai szakértők teljes mértékben támogatták őket. Félték az inváziótól.

A világháború után újra felvetődött a terv, ezáltal ismét francia részről. Anglia és Franciaország, mint egykori szövetségesek és ennél fogva egymásra utaltak is, minden fölös aggodalom nélkül nélkülözhetők volna az alagút megépítésének. De nem ez történt. Nagybritannia még Franciaországot sem tartotta annyira barátának, hogy szárazföldi lehetőségeket nyújtson valakinek a Szigetország megtámadásához. Ósregi brit szokás szerint húzta, halasztotta beleegyező nyilatkozatának kiadását és a mikor erre szükség szerint mégis sor került, ugyanígy előadta a terv kivételének megkezdését. Az egyre borultabb láthatár a nemzeti szocializmus uralomra jutása után mindjobban sötétedett és Anglia katonai szakértői is igazolabbnak látták aggodalmaikat, mint valaha.

Németország most Nagybritannia kapui elé vitte a fegyvereket és ezzel a még mindig válaszfalmak hitt La Manche egy csapásra majdnem teljes egészében elvesztette védelmi jelentőségét. A modern háború, amely Reynaud szavai szerint különbözik az eddigi ismert „klasszikus vezetéstől“, már nem ismeri az átlagban 60—70 kilométeres vízakadályokat.

A NÉMET TENGERI HADERŐ ÚJ FEGYVERE: A PÁNCÉLOS GYORSHAJÓ

Különbözik ezzel a kérdéssel kapcsolatos rendkívül érdekes az a cikk, amely egyik nagy német lapban jelent meg „Gyorshajók a csatornán“ címmel és amely többek között a következőket tartalmazza:

Mint a német hadsereg főparancsnokság jelenti, a német páncélos gyorshajók a La Manche csatornában nagy eredményeket értek el. A német tengeri és légi hadvezetés ezzel olyan területekre is kiter-

jesztheti működését, amelyek eddig főként az angol tengeri erő uralma alatt állottak.

Az angol haditengerészetnek már a világháborúban is sok munkát adtak a flandriai kikötőkből dolgozó német tengeri erő. A tengeralattjárók, torpedóhajók és torpedórombolók mellett már akkor is szerepet kaptak a páncélozott gyorshajók. Ezek nagyméretű motorcsónakok, melyeknek gyorsasága egészen rendkívüli. A páncélozott gyorshajókat torpedócsövekkel szerelik fel. A hajók a legkisebb méretekkel a lehető legnagyobb gyorsaságot egyesítik magukban s ezzel természetesen kevésbé teszik ki magukat a felfedeztetés veszélyének.

A világháború alatt a torpedóval felszerelt motoros gyorshajókat a partok közelében használták, főleg a belga partok mentén és az Adriai-tengeren. Az új német tengeri haderő, a páncélos gyorshajók eredményesen harcoltak a norvég partok előtt lefolyt tengeri ütközetek során is.

A páncélos gyorshajó éppen olyan veszedelmes, mint a tengeralattjáró. Torpedócsövekkel van felszerelve, tehát egyetlen szerencsés találattal elsüllyeszthet ellenséges hadihajót. Rendkívüli gyorsasága miatt megvan a lehetősége arra, hogy szükség esetén elmeneküljön. A hadihajók gyorsaságban és fűrgeségben nem tudják felvenni vele a versenyt. Mire egy nehézkes hadihajó megfordul és megfelelő tüzelési szögbe kerül, a kis páncélos már el is tűnt, vagy legalább is kívül van a lőtávolon. Aránylag nagyon kis felülete miatt nem nyújt megfelelő célpontot az ellenséges hajó ágyútűzének. Egyetlen veszedelmes ellensége van: a repülőgép. Ez nála is gyorsabb s a pontosan találó repülőbomba megsemmisít ezeknél a páncélos gyorshajóknál nagyobb tengeri egységeket is. Az angol tengerészeti minisztériumban nyilván felismerték ezt, mert rendeletet adtak az összes partvédelmi repülőgépszekciónak, hogy kíméletlenül üldözzék a német motorosokat.

Rendkívül nagy előnye a kis páncélos gyorshajóknak többek között az is, hogy előállításuk aránylag nem kíván hosszú időt és nagy költségeket, úgy hogy a német ipar tömegben veheti harcba az új hajótípusokat — állapítja meg cikkében a német lap.

Az esti világitás hatását az egész város területén csökkenteni kell

Temesvár város polgármesteri hivatalának M. O. N. T. irodája a következőket közli: Szigorúan tilos a gyárak, üzemek, műhelyek szirénáinak megszólaltatása az eddigi szokásban volt jelzések céljára. Kötelezik az összes háztulajdonosokat, hogy a folyókön, lépcsőházakban levő eddigi villanykörtéket kék fényű villanykörtékkel cseréljék ki, Temesvár összes polgárai kötelesek a lakásukban levő fény kiszűrőesírt redőnyök, zsaluk, függönyök és sötét papíros segítésével megakadályozni olyképpen, hogy azt sem az utcáról, sem az udvarról, vagy a levegőből ne lehessen észrevenni. Az üzletek kinakatait a műhelyek ablakait, a szállodák és kávéházak

ablakait csak kélfényű lámpákkal lehet megvilágítani és a körtéket úgy kell elhelyezni, hogy a fényforrás eredete ne látszódjék. A járművek tulajdonosai kötelesek beszerezni mindazokat az anyagokat, amelyek a járművek lámpáinak és fényezőróinak elsötétítésére alkalmasak. Az első rendeletre végre kell hajtani a járművek lámpáinak elsötétítését. A fényreklámok használata tilos. A gyárkéményeket fedősisakkal kell ellátni, hogy a kéményekből előtörő fényt eltakarja. Ezeket az elsötétítésre vonatkozó rendelkezéseket az est leszálltával alkalmazni kell.

Vitriollal üdvözölte a menyasszonyt

A vőlegény az egyik asszonnyal jött, a másikkal távozott az anyakönyvi hivatalból

A városházának az anyakönyvi hivatal felé vezető kapuja felé sietett egy szegény ruházatu pár; egymáshoz simulva haladtak a hivatalos helyiség nyitott kapuja alá, ahonnan mint boldog férj és feleség reméltek kijönni. A feketébe öltözött nő és a szürke ruhás férfi — egy gyári munkás és menyasszony — éppen a kapun lépett be, amikor hirtelen előugrott az ajtó mögül egy alacsony, zömök testű, handabandázó nő és eltorzult arccal a menyasszony arcába loccsantotta egy kis üveg tartalmát, miközben artikulátlán szavakat kiáltott. Egy elhagyott nő bosszújának műve játszódott le pillanatok alatt a kapu alatt. A sárga folyadékkal leöntött menyasszony halálrémületében még kiáltani sem tudott, a férfi pedig hirtelen mozdulattal a merénylő asszonnyra vetette magát, akinek kezéből ki akarta csavarni a veszedelmes folyadékot tartalmazó üveget. És akik egykor bizonyára sok

szeretettel ölelték egymást, most életre-halálra dulakodtak, miközben az asszony a dulakodástól kimerülten sziszegte:

— Tíz évig jó voltam és most...

A maró folyadékkal leöntött menyasszony ezalatt halálsápadtan, félig ájultan nekiesett a falnak, ahonnan az elősiető egyik városi tisztviselő a kúthoz vezette, lemosta róla a folyadékot, majd a házban lévő patikába vitték, ahol a maró sárga le hatását lúggal közömbösítették. A merénylő asszonyt ezalatt kitudszkolták a városháza kapuja alól, de minduntalan vissza akart térni, mire a vőlegény, hogy a még nagyobb botránynak elejét vegye, karon ragadta a kiabáló nőt és magával hurcolta a tér felé. Az egyik nővel jött és a másodikkal ment el. Ezt sem hitte volna. Ilyen kis tragédiákat is produkál manap a nagy élet.

HA 6 T nem válaszol

Elhallgattak a rövidhullámos rádióamatőrök, Beszélgetés egy érdekes életű emberrel, aki éjszakánként őt világrésszel társalog.

Budapestről írják: Késő éjszaka. Ma nagyon jó a vétel a 40 méteres rövidhullámsávon. Alig lehetetlen mozdulat a finom beállító tárcsával s máris újabb meg újabb állomás jelentkezik... Telefonos adás... halk, rekedt hang ismétli ki-tartó egyhangúsággal a felszólítást:

... AC 4 calling HA 6 T... AC 4 calling HA 6 T...

Az AC 4 hívja a HA 6 T jelzésű állomást, szóval magyar amatőrt hív. Egy pillantás a táblázatra, ki is ez az AC 4? — és fűttenyenti kell... Az egyetlen tibeti rádióamatőr. De már el is hallgat — és nemsokára újabb hívás katog a hangszóróban. A HA 6 T jelentkezik a tibeti hívásra. Valahol itt a pesti körengetőben valaki Ázsia legtitokzatosabb birodalmával beszél...

AZ ÉTER SZERELMESE

És másnap délután szemközt ülök a szerencsés amatőrrel. Martin Djémil, a Filmiroda hangmérnöke. Szinte még a levegőben remeg egy dalfoszlány. Üvegterekenységű, soha nem hallott meleg szépségű hangon töltötte meg a szobát a „Lehullott a rezgőnyárfa” ütemével. Nyugodtan állíthatjuk, hogy éteri muzsika volt, mert szóról-szóra igaz. Az éterhangszer, a Martinophon játszott az imént. Titokzatos fekete doboz, acélrud áll ki belőle. A mestere mintegy

simogatja körülötte a levegőt és máris árad belőle a dallam, Beethoven, Schubert, vagy magyar csárdás. Mindent játszik!

— A véletlen vezetett rá a Martinophon titkára, 12 éves koromban,

— magyarázza a feltalálója szerényen — szóval tizennégy évvel ezelőtt. Akkor Berlinben éltünk s szenvedélyes rádióépítő voltam. Valahogy rosszul raktam össze a készüléket, mert ha csak feléje nyúltam, máris fűtött, mélyebb-magasabb hangon. Hirtelen ötlettel megpróbáltam „eljátszani” ezzel a fűtőgéppel a Boci-boci tarkát. Valahogy sikerült. És akkor én gyerekfejjel azon nyomban álmodozni kezdtem. Hangversenydobogón láttam magam, előttem egy egyszerű készülék és én a puszta kezemmel varázsolom elő a levegőből a zenét! Alig félévvel később az álom valóra vált!...

A készülék megteremtője egyáltalán nem „varázsló”-típus. Magasra nyúlt mosolygó szőke fiatalember. Mint mondja, hóbortja mindez, ami összefügg a rádiózással. Végeredményben a Martinophon is ennek az eredménye. Elektromágneses jelenség, ma olyan Columbus tojása. Akárki rátapinthatott volna az ötletre! — állítja egyszerűen.

Felcsillan a szeme, mikor a rövidhullámú rádiózárra fordul a beszélgetés. Nyomban előnti a rádióamatőrök közös lelkesedése.

Kontinensek társalgása

— Ha igaz, rövidesen meglesz a DX-diplomám! — bugyan ki belőle az öröm. — Az őt világrésszel folytatott beszélgetéseket igazoló oklevél. Eddig csupán Ázsiát nem tudtam megszerezni, pedig sorozatosan beszéltem Tokióval, meg Hong-Konggal is. De ebben a zűrzavaros világban, úgy látszik, a hosszú úton elkallódtak Q-S-L-lapok, azok az értesítések, amelyekkel az amatőrök igazolni szokták az egymással folytatott beszélgetéseket.

Egy fiókból azután előkerül az amatőrbüszkeség, a QSL-lapok tömege. Jáva, Kuba, Szumátra, Venezuela, egy kengurus ausztráliai levelezőlap, délafrikai lapok csomóval, sok amerikai, az európaiat számolni sem érdemes. Rengeteg.

A kis szobát megtöltik a műszerek. Adóvevő készülék, mikrofon, elektromos gramofon, ezeregy.

A HA 6 T telefonikus adással is dolgozik. Az asztalon nyitott levél, tangeri keltezésű.

„Köszönöm a nagyszerű, vidám hangversenyt, old boy!”

Vidám hangverseny?

— Hát igen! Néha! — hangzik a vallomás.

— Hangszerutánzás.

— Martinophonnal?

— Nem, nem! Csak úgy szájjal!

Lassankint kiderül, hogy németül, franciául, angolul, görögül, sőt török nyelven is tevékenykedik a HA 6 A arabos keresztnevű gazdája.

— Konstantinápolyban születtem! — feleli a tapintatlan faggatásra.

Mert édesapja a Wagons Lits igazgatója volt. A Pera Palace-szállodát vezette a padisah városában.

Édesanyja Abdul Hamid szultán egyik belső kamarásának a leánya, különben pedig ősi lengyel család leszármazottja.

Francia óvodába járt, elemijét Görögországban végezte, középiskoláit Németországban. Élt Kelet- és Dél-Európa minden országában.

CSENDET TEREMTETT AZ ÉTERBEN A HÁBORÚ

Tizennégy éves korában már a Siemens-Halske műveknél dolgozott rádiótechnikusként, azután a hangosfilm ragadta magával. Közben tanult és hangversenyezett. Ma is a film a kenyere, szabad idejében pedig... — a falon egy hurkosan meghajlított varázsvessző függ, — ... titokzatos szerszám, amivel még titokzatosabb emberek vizereket, ércelléreket keresnek. ... Szabad idejében pedig a varázsvesszős kutatást is űzi. Sikerrel! Nem tudja magyarázatát adni a rejtélynek.

— Ha azt mondják, hogy keressek vizet, a feladatra összpontosítom a figyelmem és rendszerint sikerül a munka.

A varázsvessző ellenállhatatlanul vezet és olyan erővel rántja meg a karom, ha célhoz érünk, hogy valósággal fáj!

És mindig csak a kitűzött célna érzékeny. Ha víz kell, akkor nem jelzi az ércet és fordítva...

— Vannak természeti erők, amiket nem ismerünk. Mondják, adottság is kell hozzá. Nem kutatom! Nagyon irreális talajra vezethetne...

A hangszóróban angol mondatok csendülnek meg. Martin Djémil már az asztalnál ül s feszült figyelemmel jegyezi:

Egy manillai állomás a Fülöp-szigetokről! Tegnap is sikerült elfogynom! — aztán az adás végeztével fordít a beállító tárcsán. Európa felélt majdnem üres az éter.

Már csak Magyarország és Észtország amatőrjei dolgoznak, a szovjetország rövidhullámú amatőrökön kívül. A többieket elhallgattatta a háború.

Nemrégiben az Angol birodalom gyarmati állomásai is megszüntették az amatőr-munkát. Így persze a még dolgozó adók közkedveltségnek örvendenek.

A forgótárcsa megáll. Újra telefonikus adás:

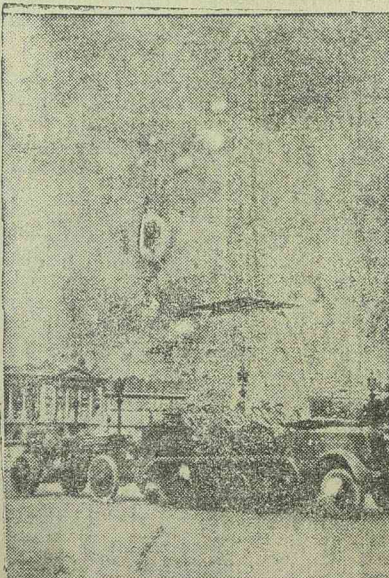
— ... calling HA 6 T... calling...

Los Angeles beszél...

— Good morning, old fellow... Jó reggelt, öreg cimborám! — köszönt az amerikai.

Itt pedig már esteledik.

Szentiványi Jenő

A győzelmes német csapatok bevonulása Párisba. Német motorizált egységek áthaladnak a Place de la Concorde-n.

Új szerződés Ankarában

A török és az iraki kormányok között létrejött katonai szerződés azon a feltevésen alapul, hogy Szíria és Libanon feletti francia mandátum megszűnik. Törökország az Ankarában most aláírt szerződéssel még nem fordul tegnapi szövetségese, Franciaország ellen, hanem előre biztosítja jogait, főleg a tengerparton lévő Libanonra arra, az esetre, ha a francia közelkeleti hadsereg leszerelése után valamely nagyhatalom igényt formálna arra a területre, amelynek függetlenségi mozgalmal a világháború óta sűrűn foglalkoztatta a világot. Szíria a legkulturáltabb francia protektorátus, amelynek lakói — főleg a maroniták — nagyrészt francia kulturán nőtték fel. Az ország kapcsolatai Franciaországgal a 16. századig nyúlik vissza, amikor francia keresztes vitézek alapították Tripolit, a máig is legfontosabb kikötőt és az odessai és antiochiai püspökségek meg-alapításával a Közelkeleten keresztény védvart létesítettek. A hittérítési folyamat három milliós lakosságának egyharmada keresztény és ugyanez a rész erős kultúrkapcsolatban áll Franciaországgal.

Egy más nagyhatalomnak Szíria iránt való kiterjesztése az ország déli részében valóságos nemzeti ellenállásra találna. Egészen más fogadtatásban részesülne, ha a francia mandátumot az iszlám államai örökölnék. A felszítás határai Szíria tagoltságával adva vannak. Szíria ugyanis négy részből áll: az északi Alexandrettét török lakosságával együtt már megkapta Törökország, maradt még: Latakia, Libanon és a druzok földje. A druzok arabok, Latakiaiban sajátos vallású nép lakik, az alóiták, akik törökök, de vallásuk keresztény elemekkel van átszöve, mint Libanon — mint említettük — a keresztény maroniták hazája. Ez az utóbbi rész képezte a francia fennhatóság bástyáját. Általában az országnak négy külön kormányzatra tagolása azt célozta, hogy a szíriai népek egysége meg ne teremődjék és elejét vegyék a közelkeleti népek közös fellépésének.

A francia birodalomnak az utóbbi tizenöt esztendőben mégis kétféleképpen kellett erős függetlenségi törekvésekkel megküzdnie. 1925-ben a függetlenségi mozgalom pártja, az istakali zendület szervezett, amely Damaskus egy részének elpusztítása árán volt leverhető, 1936-ban harmincónapos sztrájk vezette be az újabb zendület, amelyet de Martel főkommandó kíméletlenül vert le. Dacára a francia fegyverek erejének, ezek a felkelések mindig tágitották Szíria önállóságát és végül is az 1936. évi francia-szir szerződéshez vezetett, amely teljes önállóságot biztosított Szíriának — francia protektorátus alatt! Ezt a szerződést a francia parlament ratifikálta ugyan, de csak három év múlva lépett életbe, tehát olyan időpontban, amikor a most befejezéshez közeledő német-francia háború kitört.

Franciaországnak tehát egy prolongált váltoja van Szíriával szemben, amelynek beváltása csak a jogi helyzetben idézne elő változást, de gyakorlatilag a francia befolyás érvényesítésére az összes — főleg gazdasági — előnyöket és így elsősorban a moszulvidéki petróleum leveztetését a tripoli kikötőig, ahol a szerződés szerint Franciaország továbbra is 20 ezer főből álló hejőrséget tarthat.

Ezt a megállapodást veszélyezteteti a világpolitikai helyzetnek júniusban beállott fordulata. Lehet, hogy a török-irák szerződés visszaveti Szíria független helyzetét, amely a francia befolyás alatt kialakulóban volt és amely éppen oly önállóságot biztosított volna Szíriának, mint amelyet Egyiptom és Irak az angol fennhatóság alatt elért.

Az új ankarai szerződés érvényesülése a közelkeleti helyzettől és elsősorban attól függ, hogyan tudja világbirodalmi pozícióját fenntartani Anglia a Közelkeleten? Az az összecsapás, amely a szíriai francia és angol katonaság között lefojt, talán már magvát képezi annak a törekvésnek, hogy Anglia legyen protektorja a független Szíriának és ezzel bezáruljon az a védelmi vonal, amelyet a brit birodalom a Földközi-tenger keleti partjain kiépített, amelyet eddig a francia Szíria bontott meg. Kérdéses, hogy ehhez Angliának kellő ereje lesz-e és nem találja magát szemben Olaszországgal, amely számára szinte létkérdéssé lett a közelkeleti petróleumvidék.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havi 230 le, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

36-10 és este 10 óra után: 23-17

(—) Új hivatalos órák. Marta Alexandru dr. királyi helytartó körrendeletet intézett a közhivatalokhoz és felhívta figyelmüket a minisztérium által megállapított új hivatalos órákra. Eszerint a közhivatalokban úgy a megyéknél, mint a városnál is, délelőtt kilenc óratól délután egy óráig és délután négy óratól este hétig dolgoznak. Kivételt csak a vasárnapok képeznek, amikor hivatali szünet van.

(—) Negyedmillió ékszerlopás Brassóban. Clejar Maria dr. itteni lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásáról ismeretlen tettesek ellopták 250 ezer lei értékű ékszerét. A rendőrség bünygyi osztálya megindította a nyomozást és hétfő délelőtt sikeresen is a tolvajokat elfogta. Kiderült, hogy a lopást Simon Lina szolgálóleány követte el. Simon Lina, aki Clejar Maria dr. szolgálatában állott, szövetkezett Gáll Ignác nevű vadházastársával és Elega Nicolae munkanélküli egyennel. A szolgálóleány kileste az alkalmat, amikor asszonya nem volt otthon, beengedte bűntársát a lakásba. Itt felszítették a szekrényt és magukhoz vették a negyedmillió lei értékű ékszereket. A tettesek csupán egy csekély értékű nyakéket adtak el az egyik helyi ékszerésznek. Ez az eladott ékszer vezette nyomra a rendőrséget. A vakmerő ékszerlopás valamennyi tettesét elfogták.

(—) Kártérítési összeget ítéltek meg, mert katonai szolgálat miatt elbocsátották. Marosvásárhelyről jelentik: Czitrom Sándor könyvelő 8 éve a marosvásárhelyi Speranta vajgyár szolgálatában állott. Az elmúlt év szeptemberében katonai szolgálatra vonult be és amikor tavasszal leszerelt, Szakács Anna, a gyár tulajdonosnője csak, mint napi-díjazt volt hajlandó továbbra is alkalmazni. A könyvelő ilyen körülmények között kénytelen volt a gyárvállalat kötelékéből kilépni, majd pedig kártérítési keresetet indított Szakács Anna ellen. Követelte, hogy a gyár tulajdonosnője fizesse meg a túlórázásokat, a felmondási időre járó összeget, a külön fizetést, amelyet a törvény biztosít arra az esetre, ha katonai szolgálatot teljesít. A szabadság időre teljes fizetést kért. A követelés végösszege 260 ezer leit tett ki. A munkabíróság most tárgyalta az ügyet és a keresetnek részben helyt adott. Az ítélet szerint a gyár tulajdonosnője köteles megfizetni a következő tételeket: 50.700 leit túlórázásért, 16.800 lei fizetést a szabadságidőre, 5500 leit május hónapra, 22 ezer leit 4 havi felmondási időre. A kártérítés összegét a bíróság 165 ezer leiben állapította meg.

(—) Agyonütötte, majd egy gödörbe vetette barátját. Brassából jelentik: Borzalmas gyilkosság történt az elmúlt éjszaka Brassóban. Fejér János 26 éves brassómegyei Pürkerec községbeli lakos, aki a betegségyelőzőkórház építési munkálatainál dolgozott, mulatozás után összeszólalkozott, majd kődarabbal agyonütötte Furca János Szederjes (Udvarhelymegye) községbeli 26 éves barátját. A holttestet ezután egy közelben lévő és mintegy hat méter mélységű, esővízzel telt meszes gödörhöz vonszolta és abba beledobta. A gyilkosságról az áldozat többi barátai értesítették a rendőrséget, akiknek feltűnt, hogy Fejér, aki nagyon pontos ember volt, a reggeli órákban nem jelentkezett munkahelyén. A gyilkos legény eltűnt.

(—) A hét végén már játszik a fővárosi Nemzeti Színház. Bucurestiből jelentik: A bucurestii Nemzeti Színház igazgatósága értesítette a személyzetet, hogy minden valószínűség szerint a hét végén megkezdődnek az előadások.

(—) Bullit nagykövet a francia kormány székhelyén. Genfből jelentik: Bullit, az Egyesült Államok franciaországi nagykövete megérkezett a francia kormány székhelyére.

(—) Dánia szalonnakészletét Németországnak engedte át. Berlinből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy Dánia egész szalonnakészletét Németország rendelkezésére bocsátotta és holnaptól kezdve már a németországi mézszárszekekben és hentesüzletekben ezt a szalonnát mérik ki.

(—) Importőrök figyelmébe. A külkereskedelmi minisztérium közölte a temesvári kereskedelmi és iparkamarával, hogy az utóbbi időben egyes importőr-cégek kérvényeiket nem a minisztérium által nyomtatott kérvénymintán adják be, hanem más kérvénymintákon. A minisztérium figyelmezteti az importőröket, hogy a jövőben csak az olyan kérvényeket veszik figyelembe, amelyek a minisztérium által nyomtatott kérvénymintákon készültek.

(—) Unterreiner József bíldéi plébános aranymiséje. Unterreiner József bíldéi esperes-plébános, tiszteletbeli kanonok most illi meg pappá szentelésének ötvenedik évfordulóját. Félévszázad előtt néhai Németh József felszentelt püspök a volt szeminiáriumi templomban szentelte Unterreiner Józsefet pappá és július hetedikén lesz ötven éve, hogy Grabácson szülőfalujában megtartotta első miséjét. Bíldélen működik már 27 éve, mint plébános és kerületi esperes, 1925-ben tiszteletbeli kanonok lett. Bíldéi hívei és a kerületi esperesség papsága nagyban készült Unterreiner József aranymiséjére, amely július 7-én, vasárnap délelőtt féltenegy órakor lesz Bíldélen. Manuduktora lesz Schneider Ede lovri esperesplébános, az ünnepi beszédet pedig Wild József kisírósi plébános mondja.

(—) A Gimpel-család gyászja. Gimpel Mátyásné, született Lavatovits Malvin, belvárosi vendéglős felesége, 37 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Mélyen süjtött férjén kívüli gyermekei, testvérei, sógorai és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetés csütörtökön délután hat órakor a belvárosi katolikus temető Schlauch-kápolnájából megy végbe.

(—) Az éhező család részére G. D. hatvan leit adományozott a Déli Hírlap kiadóhivatala útján. A további adományokat a nyomorgók nevében köszönettel fogadjuk és rendeltetési helyére juttatjuk.

SZEPLŐS, FOLTOS, KIÜTESES, pattanásos, rancos, mitesszeres arc, bársonysima, tiszta, üde, rózsás, tetszetős, vonzó s szép lesz a Génuszu arc krém használatától. Egy tégely esteli, vagy nappali arc krém 50 lei. Génuszu puder 45 lei, Génuszu szappan 35 lei. Készíti és postán szétküldi utánvétellel FÖLDES gyógyszerár Arad. Levelezőlapon megrendelhető.

(—) Ismét Santau Dumitru komiszárú vezető a bünygyi osztályt. Santau Dumitru komiszárú visszatért és újból átvette a temesvári rendőrség bünygyi osztályának vezetését.

(—) A város tűzifaellátása. A tűzfakereskedők küldöttsége megjelent a királyi helytartóságon és kérvényt nyújtott át, amellyel a tűzifaellátás biztosítása érdekében közbenjárást kért. Reámutattak arra, hogy körülbelül két-egyet vagyon tűzifa, a megfelelő fuvarlevelekkel igazolhatóan, elszállításra vár a különböző vasúti állomásokon a temesvári fakereskedők részére. Kérte a küldöttséget, hogy az egyes állomásokról a fa mielőbb elszállításra kerüljön és ezzel a lakosság ellátása idejében biztosítható legyen annál inkább, mert a fa ára egyre emelkedik. Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezetőnk átvette a kérvényt és azt a királyi helytartó elé terjeszti.

(—) Házasságok. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő házasságokat kötötték meg: Crisan Gheorghe gyári munkás Gravie Katalinnal, Rosenthal Salamon rabbinus Lazarovits Rozáliával, Kutschera Frigyes villamosági segéd Kerek Rozáliával, Lupu Ternel nyomdászsegéd Stefan Annával, Vasile Constantin asztalos Babin Victoriával, Kiss József nyugdíjas Toldi Juliannával, Jaeger Béla gyármunkás Hum Karolinával, Bobu János gyármunkás Crisan Mariával.

(—) Születések. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Klein Sámuel festősegéd Sarolta nevű leánya, Ruje Mihai magántisztviselő Constantin nevű fia, Keimich Ferenc munkás Ferenc nevű fia, Braun József műszerészsegéd Werner nevű fia, Secosan Mária Mihai nevű fia, Cociuba Jacob gyárvárosi lakos Ioan nevű fia, Ciorba Nicolae timárségéd Gheorghe nevű fia.

(—) Megnyílnak a párisi bankok. A párisi bankok néhány nap múlva megnyitják helyiségeiket. Csökkentett személyzettel fognak dolgozni és egyelőre értékpapírokat és részvényeket nem adnak és nem vesznek, miután az osztalék szeivények fizetése körül még nincs tisztázott helyzet. Elfogadják azonban befizetéseket és különböző folyószámla üzleteket. (Rador.)

(—) Nagyszabású árulopás Lugoson. A lugosi Höffer Ödön textilgyár igazgatósága feljelentést tett az ottani rendőrségen, hogy a raktárból nagymennyiségű áru eltűnt, Soreanu Gheorghe komiszárú a nyomozás során kihallgatott több gyanusított munkást, akik beismerték, hogy megdézsmálták az áruaktárt és a lopott árut eladták. A vizsgálat még folyik.

(—) A volt Terminus kávéház helyiségeit ismét bérbeadják. A józsefvárosi állomással szemben levő nagy palota, amelyben a Terminus kávéház és szálloda volt, már több, mint egy éve üresen áll. A vasút az épületet a saját céljaira akarta felhasználni és úgy tervezte, hogy a vasútigazgatóság Aradon működő hivatalait helyezik el benne. Legutóbb a vasút gazdasági hivatalát és a forgalmi iskolát helyezték el az épületben. A nagy átalakítási munkálatokra azonban ügylátszik még sem kerül a sor, mert a vasútigazgatóság elhatározta, hogy bérbe adja az épület földszinti helyiségeit, amelyben a Terminus kávéház volt. A helyiségek bérletére július 25-én délelőtt tízenegy órakor tartják a nyilvános árjelést a vasútigazgatóság Asanesti tér 6 szám alatt levő székhelyén.

(—) Rendellenes szülés. Egy fiatal munkásasszonynak a temesvári Fehér Kereszt kórházban fia született és az újszülöttön különös rendellenességek láthatók. Az újszülöttnak a belső szervei nincsenek a hasüregben, hanem egy külön zacskószerű tömlőben vannak, amely átlátszó. Az újszülöttnak ezenkívül hiányzik a ballába és a jobb karja. Az orvosok véleménye szerint az újszülött fejlődése az anya testben rendellenes volt és a különböző behatások akadályozták a normális kifejlődését. Az újszülött a ritka rendellenességek ellenére életben maradt.

(—) Molotov és a litván külügyminiszter tárgyalásai. Molotov külügyi népbiztos kedden fogadta a Moszkvába érkezett litván helyettes miniszterelnököt és külügyminisztert. A megbeszélések több, mint két órán keresztül tartottak.

(—) Szerdán délelőtt egy órakor egy perces néma gyászcsend. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium rendeletet bocsátott ki. E rendelet értelmében szerdán, július 3-án 13 órakor az ország minden lakosa egy percnyi csenddel adózik önmagába szállva az országot ért súlyos csapás feletti gyászban. A forgalom az egész ország területén ugyanebben az időpontban, tehát déli 13 órakor egy percre szünetel.

(—) Egy évre itálték Alboteanut. Victor Alboteanut, a propagandaminisztérium volt vezérigazgatóját különböző visszaélések címén egyévi fogházra, vádolt társai közül Vasilescut hat havi, Mirceat pedig három havi fogházra ítélték és együttesen 660 ezer lei kártérítés megfizetésére kötelezték.

(—) Rendbehozzák az altmarki dómot. Amszterdamból jelentik: Az újjáépítési biztos elrendelte, hogy a Saint Lorainban fekvő Altmark városának világhírű dómját rendbehozzák. (Rador.)

(—) Francia utasszállító repülőgép katasztrófája. Madridból jelentik: Egy francia utasszállító repülőgép három ismeretlen francia utasával Gibraltár mellett lezuhant. Az utasok a tengerbe veszttek.

(—) Halálozások. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Gruia Petru 64 éves vasúti asztalos, Lebovics Kornél 18 éves gyárvárosi lakos, Babiek Rozália 17 éves józsefvárosi munkásnő, Kovács, született Surányi Mária 41 éves, Hamesz György 63 éves józsefvárosi bérkocsis.

CAPITOLBAN

LEGGÖZELEBB:

Ha a lányok megnőnek

A FŐSZEREPBEN:
DEANNE DURBIN

Hány ember pusztult el 250 év alatt háborúban

A háditudósítók újabban nemcsak aktuális eseményekkel foglalkoznak, hanem a háború egyéb vonatkozásával is. Egyik frankfurti újság fölteszi a kérdést, hogy milyen pénz- és emberáldozatokba kerültek a történelem közelmúlt háborúi. Ebből a cikkből vesszük a következőket:

Jenő főherceg Zenta melletti csatájában, amikor a törököket Bécs alá elűzte, ötvenezer német és százezer oszmán katoná küzdött. A császáriak akkor mindössze 2100 katonát veszítettek, vagyis 4 százalékot, a szultán katonái közül viszont harmincezer esett el, vagyis a harcok harminc százaléka. Öt évvel később Jenő főherceg Hőchstädtben a franciákkal harcolt: ötvenkétezer francia ellen ötvenezer német. Ő akkor 13 ezer embert veszített, a franciák huszonnyolcezeret. 1706-ban a herceg Tvein mellett harmincezer emberrel negyvenkétezer franciát vert meg. Saját vesztesége 4300 ember volt, az ellenség viszont hétezeret veszített, vagyis 17 százalékot. Egy későbbi háborúban, amely Oudenarde mellett zajlott le, Eugen herceg kilencvenezeret veszített, a franciák Malplaquet vezetésével nyolcvanezeret.

A hét évs háborúban Nagy Frigyes katonaiállományának 42 százalékát veszítette el, ellenfelei 15 százalékát. Leuthen mellett Frigyes 18 százalékot veszített, ellenfelei 41 százalékot. A napoleoni mérkőzéseknél a statisztika ezeket állapítja meg: Maregonál Bonaparte 29 százalékát veszítette el harcosainak, az osztrákok 35 százalékot. Jénában a poroszok 50 százalékát veszítették a harcoknak, Napoleon mindössze 6 százalékát. Auerstättben a poroszok vesztesége mindössze 26 százalék volt, a franciáké ugyanannyi. Aspernben 23 ezer francia esett el, az állományuk 38 százalékát és 23 ezer osztrák, amely ugyancsak 38 százalékát tette ki a harcoknak. Wagram mellett mindkét fél 23 százalékát veszítette a szembenálló csapatoknak, Grosgröschennel Napoleon 28 százalékot veszített, a poroszok 17 százalékot. Katzbachban a franciák 50, Blücher mindössze 8 százalékot veszített katonáiból. A nagy leipzig csatában Napoleon 175 ezer ember közül 60 ezret veszített, Radetzki 325 ezerből kerekén 80 ezret. A napoleoni háborúban Blücher—Gneisenau 58 százalékát veszítette embereinek, míg Napoleon 19 százalékot.

1859-ben III. Napoleon Solferino mellett 143 ezer katonát állított ki, Ferenc József császár 130 ezret. Napoleon 12 százalékát veszítette el katonai állományának, míg Ferenc József 22 százalékát. A kőnigrazi csatában Ausztria 215 ezer ember közül 30 ezret veszített, a poroszok 200 ezer közül 9200-at. A német-francia háborúban a Wörth melletti csatában húszezer francia esett el és 11 ezer német, Sedánál azonban 18 százaléka esett el a franciáknak, szemben a németek 5 és fél százalékával.

A világháborúban a helyzet így alakult: Verdun körül a németek 335 ezret veszítettek, a franciák 360 ezret. A Somme mellett 500 ezer német vérzett el és 750 ezer szövetséges. Ezek a csaták hosszú hetekig tartottak, míg az előbbi háborúban az ütközések egy napnál tovább nem igen tartottak. De a rövid tartamú harcok is a világháborúban rendkívül nagy tömeg katonát pusztítottak el.

A mostani háborúban a lengyel háború során a németek vesztesége így alakult: 10,572 halott, 32,222 sebesült és 3404 eltűnt. A németek részéről ebben a háborúban kb. egy millió katoná vett részt, míg a lengyelek részéről másfél millió. A németek 5 százalékot veszítettek, a lengyelek minden valószínűség szerint tízszer annyit. A flandriai csatában a németek elvesztették: 10,252 halottat, 42,523 sebesültet és 8,463 eltűntet. Itt is hozzávetőleg 5 százalék a németek vesztesége.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Szerdán, július 3-án a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Reg. Ferdinand úton levő Salvatore gyógyszertár.

Gyárvárosban a Badea Cartan téren levő Maszalts gyógyszertár és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszertár.

Erzsébetvárosban az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszertár.

Józsefvárosban a Bratianu ucca sarkán levő Craciun gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

= KÖZGAZDASÁG =

A CAPS elővételi jogot nyert a községi erdőkből kitermelt tűzifára

Az erdőtermelési üzemtervekre vonatkozó rendelet törvény.

Az Uralkodó rendelet törvényt irt alá, mely tűzifaellátásról gondoskodik. A rendelet törvény fontosabb intézkedései a következők:

1. Az állami könyvelésről szóló törvény, valamint az erdészeti törvény intézkedéseivel egyetemben a községek, a közbirtokosságok és kolostorok tulajdonát képező erdőkből származó tűzifa szabad megállapodás alapján is eladható, miután az erdészeti hatóságok a tűzifa értékét felbecsülték és az erdészeti felügyelőség az eladást jóváhagyta. A CAPS jogot kap arra, hogy a felek között megállapított áron megvásárolja a fenti említett erdőkből származó tűzifát. Ezen erdő tulajdonosai kötelesek a CAPS igazgatóságával közölni az eladási feltételeket és a CAPS öt napon belül válaszol, közölve, hogy gyakorolni akarja-e elővételi jogát. Minden eladás, amelyet a fenti szabályok figyelmen kívül hagyásával eszközölnek, érvénytelen.

2. Engedélyezik az 1940—41 évre tervezett termelésből fennmaradt mennyiségek, a kitermelési tervekben foglalt mennyiségek időelőtti kivágását. Ezek a mennyiségek legfeljebb három évi lehetőség kitermelését foglalhatják ma-

gukban, beleértve azokat a mennyiségeket is, amelyek kitermelése erre az évre volt kötelező. Abban az esetben, ha a kitermelést nem végzik el az 1940—41 termelési évben, a kitermelési engedélyt megsemmisítik. Ha egyes erdőekben a szállítási eszközök hiánya miatt nem lehetne a termelést azonnal eszközölni, a termelés ugyanazon tulajdonos más erdejében is folytatható, feltéve, hogy onnan a kitermelt mennyiség kedvezőbb feltételek mellett szállítható el. Ami a nemzetvédelmi szempontból szükséges azon erdőket illeti, amelyek egyrésze később amúgy is erdősített legelővé változott volna át, itt a nemzetvédelmi övezetek tiszteletben tartásával, az erdők irtása előbb elkezdhető, mint ahogyan azt tervezték. Az új nemzetvédelmi zónát az erdőben az erdészeti kerület vezetője a nagyvezérkar kiküldöttjével egyetértően állapítja meg és erről jegyzőkönyvet vesz fel.

A fenti munkálatok technikai kereszttüvelének megkönnyítése végett az erdők jelenlegi kereskedelmi igazgatósága átalakul az állami erdők pénztárkezelőségévé.

A betegsegélyző birságok rendezése

A temesvári betegsegélyző pénztár igazgatóság közli, hogy a központ által kivetett birságok rendezésére a következő intézkedések történtek. A munkaadók, a kis és nagyvállalatok birságát a jelenlegi összeg öt százalékára csökkentették azzal a feltétellel, hogy a hátralékos illeteket teljes egészében készpénzben fizessék be a birságok öt százalékával együtt. A birságok rendezésére határidőt is megszabtak. Eszerint azok, akik nem voltak katonai ösztönösításon augusztus 31-ig, akik pedig résztvettek katonai ösztönösításon, azok az év végéig rendezhetik a birságot. Igazolni tartoznak azonban a katonai hatóságok által kiállított iratokkal, hogy valóban teljesítették katonai szolgálatot. Amennyiben a birságra vonatkozó határozat ellen fellebbezést jelentettek be, akkor a birságok rendezése csak úgy történhetik meg, ha a fellebbezést visszavonják.

(—) A bászági gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: búza 540—570, tengeri 520, zab 620, napraforgómag 850 lei százkilónként. Kamilla-tea 46 lei kilónként, a piac csendes, üzletkötés elág van.

(—) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.92—49.37, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

— A kiskereskedők panasza a szappangyárak ellen. A nemzetgazdasági miniszterhez a kiskereskedők panaszt nyújtottak be, amely szerint ezek nem tarthatnak mosósappant, mert annak ára 54 leiben van megállapítva hivatalosan, a gyárak pedig csak 60 leiert adnak szappant, ellenben számlát csak a minimális árról állítanak ki.

— Az év első felében nőtt a vállalkozói kedv. A bucuressői kamara jelentése szerint az ország első öt hónapjában a vállalkozási kedv emelkedése volt tapasztalható. Amíg 1939 első felében 350 új céget jegyeztek be, addig ez évben már eddig is ezer cég bejegyzése történt, ezeknek jó része az élelmezési szakmából.

— A nagykereskedők készletkimutatása. A nemzetgazdasági miniszterhez árelenőrző hivatala megállapítja, hogy igen sok nagykereskedő elmulasztja a készlet- és árbejelentés felhívóként történő betérjesztését, amire az 1939 november 18-iki törvény 8. szakasza szerint kötelező van. Az árelenőrző hivatal felhívta a kereskedelmi kamarákat, hogy figyelmeztesse a kereskedőket erre a kötelezettségre, ellenkező esetben a szankciók alá esők listájára kerülnek. Az elmulasztott bejelentéseket sürgősen pótolni kell a birság elkerülése végett.

— Beváltak a hústalan napok. A hústalalmi napok a főváros vágőhidján éreztetik hatásukat. Hivatalos összeállítás szerint az elmúlt hónapban negyven százalékkal esett a vágatások száma, ami azt igazolja, hogy a közönség elővásárlásokkal nem játssza ki a hústalalmat és a hústalan napok rendszere elérte a megfelelő eredményt.

SPORT

A bradi Mica biróságához fordul jogainak megvédése végett

A labdarúgószövetség elnöki bizottsága azon a címen, hogy Brád lakossága nem éri el az 50 ezret, kizárta a Mica csapatát a B-osztályos minősítő mérkőzésekből. A Mica vezetősége emlékirattal fordult a szövetség elnökségéhez és abban szerzett jogaira való hivatkozással követeli a körmérkőzésen való részvételét, ellenkező esetben a birósághoz fordul jogainak érvényesítése végett. A szövetség körében nagy meglepetést és nem kisebb fejtörést okozott a Mica vezetőségének beadványja.

Az olasz B-válogatott kerete. Pezzo szövetségi kapitány 14 játékosból álló keretet jelölt ki a magyar B-válogatott elleni mérkőzésre. A mérkőzést vasárnap rendezik meg Firenzében. Az olasz szövetségi kapitány tizenegy fiatal játékost válogatott ki, akik a világbajnokságot reményeséi. A keret tagjai a következők: Grifanti, Inocenti, Menti II., Baldini (Fiorentina), Boniferti, Tedeschini (Milano), Romagnoli, Casano (Napoli), Capocasse (Juventus), Grezar (Triestina), Capello IV. (Padova), Canelli (Torino), Chiedi (Vicenza), Vettrano (Lazio).

Elhalasztották az olasz—jugoszláv atlétikai versenyeket. Szombaton és vasárnap kellett volna lebonyolítani a két ország közötti atlétikai versenyeket, de azokat a jugoszláv szövetség kérésére későbbi időpontra halasztották.

Olaszország teniszbajnokjai. Az olasz bajnokságért folyó küzdelmek során a férfi-egyes bajnokságot Del Bello, a női-egyet pedig Tonelli nyerte.

Két bajnoki mérkőzést játszottak le Bulgáriában. A bolgár bajnokságban mindössze két mérkőzést bonyolítottak le és ezeknek eredménye a következő: Szória FC—Sportklub 1:1, Varna AS—Vladislav 4:1. A bajnokságban jelenleg a Lewsky vezet 18 ponttal.

A Hungária súlyos versése Salgótarjánban. A Hungaria csapata vasárnap Salgótarjánban vendégszerepelt, ahol 7:1 arányú súlyos vereséget szenvedett az ottani BTC együttesétől. A pesti csapat becsületgőlját Turay szerezte.

Budapest—Bécs 14:0. A városközi ökölvívó mérkőzésen minden számot a magyarok nyertek meg. A bécsiek melegségére szolgált, hogy három súlycsoportba nem tudták versenyzőiket kiállítani.

Rádió

SZERDA, JÚLIUS 3.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 13.10: A Stănescu-testvérek zenekarának hangversenye. 13.35: Időjelzés, sport hírek. 13.45: A hangv. folytatása. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Művészeti krónika. 20.16: Hanglemek. 20.40: Hírek. 21: Hanglemek. 21.15: Felolvasás. 21.30: A rádió koncertzenekarának hangversenye. 22.15: Hírek. Sport hírek. 22.30: A rádió koncertzenekara hangversenyének folytatása. 23: Hanglemek. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Ilinczy László szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Országos postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Gyermekek és felnőttek, felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A magyarországi vas és fém munkások központi szövetsége csepeli csoportjának dalárdája. 18.50: Az egyetlen magyar tűzharcos asszony. (Hangfelvétel) 19.10: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Kurina Simi cigányzenekara. 20.50: Küllügyi negyedóra. 20.15: Hangképek az 1940. esztendő első felének eseményeiről. (Hangfelvétel) 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Budapesti hangverseny zenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Farkas Béla cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: Egy romantikus szabadsághős, felolvasás. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Pázmán György zongorázik. 21.55: Öreg szívek, felolvasás. 22.25: Budapesti hangversenyzenekar. 23: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK, JÚLIUS 4.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 13.10: Victor Predescu zenekarának hangversenye. 13.35: Időjárás, sport hírek. 13.45: Victor Predescu zenekarának hangversenye. Közben 14.15: Hírek. 15: Hírek. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Tudományos krónika. 20.16: Cho-

pin és Brahms Keringő (hanglemek). 20.40: Hírek. 21: Orosz énekkari hanglemek. 21.15: Felolvasás. 21.30: Szimfónikus hangverseny. „Víz és vihar a zenében” (hanglemek.) 22.15: Hírek, sport hírek. 22.30: A szimfónikus hangverseny folytatása. 23: Szórakoztató hanglemek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások. 13.10: Bánoczy Erzsébet hegedű zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 13.55: Solyomossy Margit énekel, zongorakísérettel. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A magyar-német válogatott atlétikai mérkőzés, előadás. 18.30: Fátoly Jancsi cigányzenekar. 19: Aldozat és győzelem, előadás. 19.15: Kórhé Endre énekel zongorakísérettel. 19.45: A kedves, Szilassy magyar költők verseiből ad elő. 20.15: Hírek. 20.25: Furulyaszó, hangjáték. 20.45: Amiről mindenki beszél. 21.10: Az operaház zenekara. Kb. 21.40: Ruszin nyelvű előadás. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A rajkózenekar muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 24.25: Humoros számok hanglemezről. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Filmszámok hanglemezről. 19.45: Balázs Gyula magyar nótákat zongorázik. 20.15: Hanglemek. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: A második honvédegyezred zenekara. 22.15: Természettudomány és kultúra, előadás. 22.45: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, JÚLIUS 5.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 13.10: Déli hangverseny. 13.35: időjelzés, művészeti és kulturális hírek, sport. 14.15: Rádió újság. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Turista krónika. 20.16: Narija Gabriel énekel. 20.40: Rádió újság. 21: Előadás. 21.20: Szókratész a szerályból. Mozart 3 felvonásos dalművének közvetítése. Az első felvonás szünetében (21.55-22.05): Rádió újság. A második felvonás szünetében (22.50-22.55): sporteredmények. 23.35: Könnvű zene hanglemezről. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Híres kereskedők. Felolvasás. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.15: Jahn Antal és Regős András tangóharmonika kettőse. 18.35: Hangképek a könyv sorsáról, a szerzőről az olvasóig. Beszélő Révay József dr. 19.10: A rádió szalonzenekara. 19.40: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: „Budapest fejlődése” Szendy Károly dr. polgármester felolvasása. 20.55: A Waldbauer-Kerpely vonósnegyves. 21.55: „Röptében a nyár körül”. Utazás térben és időben. Irta és összeállította Cs. Szabó László. 22.40: Hírek. 23.10: Táncclemek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.25: Tibor Zoltán énekel zongorakísérettel. 21: Hírek. 21.25: Réthy Pál sakkelőadása. 21.50: Szórakoztató zenekari művek hanglemezről.

SZOMBAT, JÚLIUS 6.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 13.10: Déli hangverseny. 13.35: Időjelzés, művészeti és kulturális hírek, sport. 14.15: Rádió újság. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20.01: Színházi és filmkrónika. 20.16: Énekhangverseny. 20.40: Rádió újság. 21: A rádió postája. 21.15: Táncczenekar. 22.15: Rádió újság, sport. 22.30: Hanglemek. 22.50: Szórakoztató zene. 23.40: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások. 13.10: A rádió szalonzenekarának műsora. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Szórakoztató hanglemez-műsor. 15.30: Hírek. 17.10: „Bábjáték”, helyszíni közvetítés az egyik budapesti elemi iskolából. 17.45: Hírek. 18.15: Rádiópostá. 18.50: Népegyes Lucia és Teleki Sándor magyar nótákat énekel. 19.45: Uray Dező felolvasása a 150 éves „Peleskei Nótárius”-ról. 20.15: Hírek. 20.25: Légy jó mindhalálig”. Móricz Zsigmond színműve. 22.40: Hírek. 23.10: Hangképek a magyar-német válogatott atlétikai mérkőzésről. Beszélő: Pluhár István. 23.35: A Chappy jazz-zenekar műsora. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.25: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.25: Cigányzene. 22.25: Ballai Mihály dr. felolvasása „Csongor és Tündé”-ről.

TRÓNUSDONTÓ
BALETTCPŐ

A Déli Hírlap 100. éveti regénye.

Irta: KUN-BÁN ANDRIS

19

— Az ott a te csillagod, — mutatott gyakran James Oliver egy fényes csillagra, amely északon ragyogott.

Az meg a tiéd, — mutattam én egy másikra, amely amag közelében volt.

Azonban amint a hajó egyre inkább délnek fordult, csillagjaink elmaradtak tőlünk.

— Ha tul leszünk az egyenlítőn, — magyarázta nekem Oliver, akit most már rendszerint így szólítottam a keresztnevével — akkor ez a két csillag egészen eltűnik a láthatárról, mert a hajó átkerül a földgömb déli felére.

— Ott is vannak csillagok, ugye? — kérdeztem.

— Hát persze, bogárkám, — mondotta a férjem.

— Hát akkor majd választunk magunknak azok közül más két csillagot. Jó lesz, Oliver?

— Nagyon jó lesz, Liane.

— De ha el is tűnne minden csillag, kedves Oliver, a fő az, hogy mi egymás mellett maradjunk.

A sötétben megéleltük és megelcsókoltuk egymást és aztán tovább hallgattuk a végtelen tengerhabok susogását.

Legszébb volt azonban a tengert nézni akkor, amikor füрге angyalakcsók az égboltozatra kiakaszották a hold lámpását.

A hold bevilágította a végnélküli tengert. Bármilyen csendes is volt a tenger, olyan apró kicsi hullámocskák, mint a kisujjam, mindig voltak rajta. Ezeket megcsillámlott a hold fénye és a tenger éppen olyan volt, mintha tündérek az a víz óriási mezéjét ezüst pénzeikkel szórták volna teli.

Ha a hajó orrán álltunk, elbámultunk azon, hogyan hasít bele a hajóké a csendes vízbe, amelynek fodrai haragosan csaptak föl, mintha megharagudtak volna, amiért a hajó megzavarta nyugal-

mukat. Ha ellenben a hajó hátsó részén állottunk, akkor mért földnyi hosszú csik maradt mögöttünk, amely jelezte az utat, amelyet a King George megtett.

— Vajjon mikor megyünk majd ezen az uton visszafelé, Oliver? — kérdeztem.

— Azt csak a jó Isten tudja, — felelte Oliver, — én csak egyet tudok és pedig azt, hogy akkor is olyan boldogok leszünk, mint ma.

Hálásan és még szorosabban simultam ilyen szavakra hozzá.

A King George hatalmas nagy hajó volt. Vitorlái a magasban duzzadtak fölöttünk, amint beléjük feküdt a szél és hajította a hajót előre, előre.

Esténként nagyon csendes volt a hajó. Az utasok rendszerint a szalóban, vagy a zeneteremben tartózkodtak. A legtöbben pedig korán fekdütek.

A hajón mindössze elől és hátul égett egy-egy viharlámpa. Világosság volt ezenkívül fent a parancsnoki hídon és a kormányosnál, akiknek állandóan kellett nézniük a térképet és az irányítót, nehogy a hajó pillanatra is letérjen a kiszabott útról.

Ha a szél csak alig észrevehetően fordult, azt onnan tudtuk meg, hogy felhangzott a magasból a kiáltó kiáltón keresztül a parancs:

— Hooóó! Vigyázz! Középvitorla köteleit lazítani! Jobb vitorlákat behúzni! Bal vitorlákat tizedfokkal keletre fordítani!

A matrózok, akik a vitorláknál szolgálatot teljesítettek és a sötét éjjelen számunkra láthatatlanként voltak, hangozan ismételték a parancsot. Így jelezték, hogy megértették az utasításokat.

Elhaladtunk az Azori szigetek mellett, aztán elmaradtak a Kanári és a Zöld szigetek is. Holdvilágos éjszakánk néha láttunk hal felül feketé vonalakot. Afrika földje volt, amelynek partjait olykor megközelítettük.

Sokszor halmajlis is a fedélzeten voltunk. Így aztán nem csoda, hogy rendszerint majdnem délig aludtunk.

Megismertük azonban nemcsak a szelid, hanem a haragos tengert is. Viharban még nappal sem mert senki a személyneten kívül a fedélzeten tartózkodni. Mi sohasem menekültünk a vihar elől a hajó belsejébe. Ha nagy volt az orkán, akkor a férjemen valahonnan köteleit kerített és azt derekunk és a főárbóc köré csavarta. Ezzel biztosítottuk magunkat az ellen, nehogy a habok lesodoriának a fedélzetről. Bizony óriási hullámok sokszor keresztül csaptak a King Georgen és a sós vízzel mertöltöttek a szánkat, az orrukat és a füllünket. Mi azon-

ban nem féltünk, hanem amint ott álltunk a főárbóchoz közelebb, szorosan fogtuk egymás kezét és úgy éreztük, hogy a dühös elemek minden ereje sem képes minket egymástól elválasztani.

A hajó eszeveszetten táncolt. Ehhez a vitustánchoz a zenét a zúgó, dörgő, bömbölő, füttyölő, ordító szél szolgáltatta.

Volttak pillanatok, amikor azt hittük, hogy a recsegő, ropogó hajó a viharban darabokra török, vagy pedig egészen is elmerül a rája fenekedő tengerben.

Azonban nem féltünk, mert egymás mellett voltunk.

Ilyenkor, ha ugyan lehetett, még szorosabban simultunk egymáshoz, kezünk ujjai egybe kapcsolódtak és éreztük, ha meg kell halni, együtt halunk meg.

És ez derüssé tette számunkra a legádázabb vihart is.

Volt úgy, hogy a vihar egész éjszaka is a másnap jó nagy részén is tartott. Ilyenkor veszélyes lett volna a fedélzeten haladni. Azért rendszerint meg is vártuk, amíg a vihar elmúlt, vagy pedig annyira gyengült, hogy veszély nélkül érthettük el a lejáratot.

Minden ilyen vihar után csuron vizesen térünk vissza kabinunkba.

Átöltöttünk, forró teát hozattunk magunknak és úgy aludtunk, mintha sohasem akartunk volna felébredni.

Elsiklott a hajónk Szent Ilona szigete mellett is.

— Itt halt meg száműzetésben Napoleon francia császár, — magyarázta Oliver.

Elmondta Napoleon történetét és hozzátette:

— Így jár mindenki, aki Európa békéjét megzavarja.

Egyik este a matrózok nagy vigadózást csaptak a hajón. Hangosan énekeltek, nevettek és duhajkodtak.

Aztán egyszerre öblös vödöröket bocsátottak le a tengerbe és csillogó vízzel telten húzták föl ismét azokat. A sós vizet aztán lehetőleg elűzték a fedélzeten tartózkodó utasokra és több társukra.

— Egyenlítői keresztelő, egyenlítői keresztelő, — kiáltották nevetve.

Ősrégi tengerészszokás ez, amelyen keresztül kell esnie mindenkinek, aki életében először megélt az egyenlítőn.

— Az egyenlítő a Föld testének az övzsímvonala, — magyarázta kedélyesen a kapitány ott fogja körül öreg földanyánkat, ahol az a legvaskosabb.

(Folytatjuk)

A hétfői román minisztertanács hatása Németországban

Berlinből jelentik: A hétfő délután tartott döntő fontosságú bucarestii román minisztertanács lefolyásával és az azon hozott határozattal foglalkoznak az összes kedd reggel megjelent német nagy lapok. Az újságok egyöntetűen hangsúlyozzák, hogy a bucarestii minisztertanács döntése Anglia nagy vereségét jelenti. A Deutsche Allgemeine Zeitung megállapítja, hogy

most mutatkozik meg igazán, hogy Anglia garanciája bármilyen formában történ is a másik fél számára,

nem volt egyéb egyszerű illuziónál. A román állam állásfoglalása, amely a francia—angol orientációtól elfordult, megfelelő leckét adhat még egyes olyan országoknak, amelyek még mindig ilyenfajta garanciáknak hível.

Ujabb nagy áradások Jugoszláviában

Hatalmas vihar tombol az Adrián

Belgrádból jelentik: Jugoszlávia számos területén újabb áradások pusztítanak.

A megáradt Dráva medréből kilépve egész falvakat pusztított el.

Az óriási esőzések e néhány nap alatt több kárt okoztak, mint az összes ideai tavaszi és nyári esőzések együttvéve.

Három nap óta óriási vihar tombol az Adrián, a halászhajót nem tudnak kimenni. A tenger árja egy halászhajót magával ragadott és három utasa a tengerbe veszett. Több helyütt rengeteg szőlőt, kukoricaföldet és más szántóföld terményeit tette tönkre a jég.

(Rador.)

SzírIA alkotmányát támadás esetén megváltoztatják

Damaskusból jelentik: Nou Raeli Saig iraki külügyminiszter kedden Damaskusba érkezett a török kormánnyal Ankarában folytatott tárgyalásairól. Rövid damaskusi tartózkodása alatt az iraki államfőfű arról tárgyalt, hogy miként kellene a

szíriai alkotmányt átalakítani, ha támadást kísérelnének meg más oldalról SzírIA ellen. Az iraki külügyminiszter több angol, török és szíriai politikai személyiséggel tárgyalt Damaskusban, majd tovább repült Bagdadba.

A hadmentességi vallomás benyújtása

A katonai illetékekről szóló törvény szerint mindazok, akik 1940 márciusában besoroztak, tartoznak június végéig a katonai szolgálat alól mentességi díj kirovása végett vallomást tenni az erre a célra szolgáló formulán. Azok a besorozott önkéntesek, akik tanulmányi haladékokat kaptak, a hadmentességi illetéket augusztus 15-ig befizetni tartoznak, mert enélkül nem kapják meg a haladékokat. Ezekon kívül az önkénteseknek olyan kategóriái is vannak, amelyekbe tartozóknak november 1-én be kell vonulni, de egy évi haladékokat kapnak az utolsó évi tanulmányukra, vagy a katonai előszolgálat teljesítésére. Ezek az ifjak csak augusztus 15. és november 1. között értesülnek az engedély megadásáról, miért is november 1-ig adhatnak be vallomást, de ahhoz csatolniuk kell az illeték befizetését igazoló nyugtát. A vallomás elmulasztása esetben kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

Nem tartoznak vallomást tenni a következők: a) akik alkalmatlanok a katonai szolgálatra, b) akik azon a címen kaptak haladékokat, mert 2—3 fivérük már katona, c) akik mint családfejjel tartókat kaptak haladékokat.

Letartóztatták az indiai baloldali vezérét

Londomból jelentik: Az indiai nemzeti kongresszus baloldali csoportjának vezetőjét, Pózt letartóztatták.

(Rador.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3 Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nogrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittke trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Gálgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Oktatás

A „Bérez” gyors- és gépirószakiskolában folyó évi július 1-én román, német, magyar gyors és gépiró nyári tanfolyam kezdődik. IV., Str. Bonnaz 4. (Küttl. térnél). Telefon 42—81. 1119

Allást keres

Perfekt gazdaasszony, aki bizonyítványokkal rendelkezik, helyben, vagy vidékre állást keres. IV., Str. Vacarescu 4. ajtó 1. 1123

Egyedülálló idősebb intelligens nő háztartásban, betegápolásban jártas, alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 1126

Lakas

Bútorozott szoba fürdőszoba használatlaltal magánházaiban, esetleg teljes el-látással kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3 szám. 1210

Háromszobás, új villalakás nagy előszobával az Újságróduki szomszédságában augusztus 1-ére kiadó. Központi fűtés, meleg víz, kert. Telefon: 33—94. (csak délelőtti). 1122

Bútorozott garzonlakás fürdőszobával azonnal kiadó. III., Str. Mitropolitul Varlan 4. 1124

Kisasszonyt keresek

hat és fél éves fiam mellé, aki a háztartásban is segítkezik. Havi fizetése 1400 leu. Csakis éves bizonyítványokkal rendelkező jöhet tekintetbe. Cim a kiadóhivatalban.

Adás-vétel

Eladó Kardos-telepen telekkönyvezett ház és telek. Bővebbet Colonia Kardos Str. III. 257. a tulajdonosnál. 1005

Traktorok: Hanomag, Hart-Parr-Kasse és Ford, továbbá elevátorok, cséplők, magánjárók, daráló henger székék és herefejtők azonnalra kap hatók. Kedvező feltételek. Ing. Sche-divetz IV., Str. Bratianu 39. 1106

Új rádió 1940 típus „Eumig” négy lámpás két voltos jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 1125

Fájdalomtól megtört szívvel adjuk tudtúl, hogy forrón szeretett, felejthetetlen hitves, anya, testvér, illetve sógornó

Gimpel Malvin

37 éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt földi maradványait a belvárosi katolikus temető Schlauch-kápolnájában ravatalozták fel és a temetés július 4-én, csütörtökön délután hat órákor megy végbe.

A gyászoló Gimpel és Lavatovitscsaládok.

VESZEK bélyeggyűjtemény

„ARTA” anticar, Str. Alba Iulia 5 szám.

A CFR magazin

július 4-én reggel 9 órákor a IV. kerületi állomáson elárverezzi a talált tárgyakat

Augusztus 1-re

bérbe keresek

3—4 szobás családi házat kerttel, csak napos oldalon. Ajánlatokat telefon 37—05 reggel 10-ig, vagy délben 1—4-ig kérek.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle kőm-tolkrémot, kőm-tejszappant és kőm-pómpórt, három szímben. Kap-nató kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sasok” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Brătianu.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich fodrász

II. Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok

1—2—3—6 villamos megállójánál.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban